12 OLDAL * ARA 1½ DINAR

Poštarina plaćena u gotovom

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam. Szubotica, 1928. KEDD, január 10. 8. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Közbeszólás

Általános panasz tárgya, hogy a Vajdaságban tulságosan sok az ünnep, ami a munka folytonosságát meg-megszakitja. A magunk részéről nem ezt tartjuk bajnak, hanem inkább azt, hogy a gyakorlatban nem érvényesül eléggé a harmóniának és megértésnek az az elve, amely a katholikus és pravoszláv ünnepek kölcsönös megülésében kifejezésre jut. Egy helyett két karácsony meg nem árt, efelől még virágozhat a gazdasági élet, ha ennek egyéb feltételei megvannak. A szeretet és békesség ünnepe, akár a Julián, akár a Gregorián-naptár szerint teszi magáévá a hit, a jogegyenlőséget és testvériséget hirdeti s a bizalmatlanság, pártoskodás és gyülölködés korában talán nem is fölösleges a karácsonyban rejlő erkölcsi propaganda megduplázása.

*

Pravoszláv karácsonykor megmozdultak a Vajdaság közgazdasági körei, hogy tiltakozzanak az adóztatás terén mutatkozó egyenlőtlen elbánás ellen. A szuboticai Lloyd határozati javaslata sürgeti az egységes adótörvény haladéktalan meghozatalát és a jövedelmi adó azonnali hatállyal való eltörlését mindazokon a területeken, ahol eddig ezt az adót kivetették. A jövedelmi adó megingathatatlannak látszott mindaddig, mig ki nem akarták terjeszteni az egész országra. Mihelyt rá akarták huzni ezt az igazságtalan adónemet az országnak arra a részére is, amely mostanáig meg volt kimélve tőle, nyomban befellegzett a jövedelmi adónak. De ha végérvényesen kimondták a jövedelmi adó tarthatatlanságát, van-e jogosultsága annak, hogy még egy évig szedjék ezt az adót a Vajdaságban? A pénzügyminiszteri szempont az, hogy a költségvetésben sulyos hiányt idézne elő a már számitásba vett jövedelmi adóforrás hirtelen bedugulása. Ámde épen az adóegységesités küszöbén nem volna szabad visszariadni az igy származó hiány olyan természetü pótlásától, amely megfelel az egyenlő teherviselés eszméjének. A prékói front hivei a jövedelmi adó prolongálására is hivatkoznak, mint érvre a prékói front szükségessége mellett. A Vajdaság radikális és demokrata képviselőinek annál inkább kötelességük, hogy erélyesen sikraszálljanak a Vajdaságra nehezedő adóztatási méltatlanságok megszüntetéséért. A prékói front olyan jelszó, amelynek hatása csak a sérelmeket orvosló cselekedetekkel ellensulyozható.

*

Racics Szima dr., szombori radikális képviselő, aki a pénzügyi bizottságban nagy hatással kelt a vajdasági érdekek védelmére, miközben a prékói front gondolatát elvetette, a szombori protestáló gyülésen felhivta a távolmaradt demokrata és németpárti képviselőket, hogy a parlamentben ők is csatlakozzanak a Vajdaság terheinek könnyitésére irányuló akcióhoz. A vajdasági front kialakulhat anélkül, hogy a nagypolitikában a Szávát elválasztó vonalnak ismernék el. A kormányon a sor, hogy ennek a helyi jelentőségü regionális frontnak jogos követeléseit teljesitve, kihuzza a gyékényt a prékói front harcosainak lába alól.

A királyi család örvendetes esemény küszöbén

Minden pillanatban várható a királyi pár második gyermekének megszületése — A miniszterelnök naponta többször megjelenik az udvarnál és érdeklődik Mária királyné Őfelsége állapota iránt

Beogradból jelentik: A pravoszláv karácsony harmadik napja, ép ugy, mint az előbbi két nap, politikai szempontból meglehetősen eseménytelenül telt el.

Vukicsevics Velja miniszterelnök a karácsonyi ünnepeket Beogradban töltötte s vasárnap és hétfőn csaknem állandóan a miniszterelnökségen tartózkodott. A miniszterelnök ez alatt a két nap alatt gyakran fordult meg a királyi udvarnál, ahol *Mária királyné Őfelsége állapota irdnt érdeklődött.*

A királyné Őfelsége ugyanis minden percben várja második gyermeke megszületését.

A miniszterelnököt ez az esemény annál is inkább érdekli, mert

az alkotmány értelmében a kormányelnöknek is jelen kell lennie a királyi család uj taggal való megszaporodásának megállapitásánál.

A miniszterelnökön kivül *Kumanudi* Koszta dr. közoktatásügyi miniszter is kihallgatáson jelent meg Őfelségénél és különböző ukázokat terjesztett elő aláirás végett. Kumanudi kedden Zagrebba utazik az ottani közoktatásügyi intézmények felülvizsgálására. Kumanudi ezt az alkalmat arra is felhasználja, hogy mint Beograd város polgármestere és a városok országos szövetségének elnöke *Heinzl* zagrebi polgármesterrel megbeszélje a városokat érintő kérdéseket.

Elkészült a községi törvényjavaslat végleges szövege

A kormány speciális bizottsága befejezte a belügyminisztériumban az uj községi törvény tárgyalását, ugy hogy az rövidesen a *minisztertanács* és *utána* a parlament elé kerül.

A bizottság által megállapitott szöveget véglegesnek lehet tekinteni.

A törvény nemcsak a községek, hanem a városok szervezetét is megállapitja és *a törvény meghozatala után azonnal uj községi választásokat tartanak az egész országban.*

Harc a polgári házasságért

Az interkonfesszionális törvényjavaslat, amelynek kidolgozása már előrehaladott stádiumban van, mindjobban érdekli a közvéleményt. Politikai és parlamenten kivüli körökben is az a kivánság hallatszik, hogy

a törvényben uj alapokra fektessék a házasságjogot és vezessék be a kötelező állami anyakönyvvezetést, valamint a polgári házasságkötést.

A *Jutarni List* szerint

katonai körök is érdeklődéssel kisérnék a kérdést és az állami anyakönyvvezetés mellett vannak, mert az a hadkötelesek ellenőrzése szempontjából nagyobb garanciát nyujt.

Papi körök természetesen ellenzik a polgári házasságot.

Pozsonynál ismét növekedett az árvizveszedelem

A harminchét kilométeres jégtorlaszon a felülről jövő jégtáblák nem tudtak áttörni — Emelkedik a Duna szintje — Sulyos a helyzet a Csallóközben és a Vág mentén is

A Duna alsó folyása mentén is árviz fenyeget

A meteorológiai intézetek jelentése szerint Európa északi részén az élénk ciklonális tevékenység még tart, a kontinens azonban a nagy délnyugati légáramlat hatókörébe jutott. Az általános nyugodt légáramlás folytán a hőmérő majdnem mindenütt fagypont felett van csak Keleteurópa és a Skandináv-félsziget alkot aránylag hideg területet. A prognózis szerint az időjárásban lényeges változás nem várható.

Pozsonyban ismét kritikus a helyzet

Pozsonyból jelentik: A vasárnap esti bizakodó hangulat hétfő reggelre teljesen eltünt.

a Duna szintjének hétfői emelkedése ujból nagy aggodalmat kelt.

Dévénynél ugyan hétfőn hajnalban megindult a jég, a zajlás azonban mindössze tizenkét percig tartott, majd ismét megállt a jég.

A harminchét kilométer hosszu jégtorlaszon a felülről jövő jégtáblák nem tudtak áttörni és a Duna Dévénynél ismét valósággal eltömődött, ugyhogy most már Dévény is veszélyben forog.

A vizállás Dévénynél hétfőn reggel 304 centiméter volt, délig azonban 390 centiméterig emelkedett. A dévényi példa valószinüvé teszi, hogy ugyanaz az eset fog bekövetkezni Pozsonynál is, amikor a jégzajlás megindul, amit hétfő éjszakára, vagy kedd reggelre várnak és ugyszólván kizártnak látszik, hogy a 37 kilométer hosszu jégtorlasz megmozduljon. Pozsonynál a vizállás reggel tiz órakor 385 centiméter, délben pedig 390 centiméter volt, tehát már ismét megközeliti a kulminációs pontot amely szombat éjjel 408 centiméter volt

Pozsonyban fokozódott az izgalom és

számolnak azzal, hogy hétfőn éjjel, vagy kedden reggel a pozsonyi partok környéke viz alá kerül.

Bella zsupán árvizbiztossá *Cechmeister* Józsefet nevezte ki, aki árviz esetén Pozsonynak és környékének korlátlan ura lenne, mert a veszély idején a katonaság, *mentők, tüzoltók* és polgári hatóságok egyaránt kötelesek az árviz biztos parancsait teljesiteni. Az ugynevezett védbizottság minden vonalon megtette az előkészitő intézkedéseket. Az iskolák tornatermeit, a kaszárnyák nélkülözhető szobáit és a közhatóságok nélkülözhető helyiségeit

ágyakkal berendezett menekülőhelyekké alakitották át,

hogy árviz esetén az esetleg kilakoltatott lakosságot itt helyezhessék el. A városnak különösen két pontja van veszélyeztetve: Az Óliget, de még inkább a *Zuckermandel* külváros, ahol a házak kinyulnak a partig és eddig csak azért nincsenek viz alatt, mert a Duna páncélvastag jégkérge védte őket az áradástól.

A Csallóközben biztonsági berendezkedéssel, szerszámokkal, teherautókkal és fáklyákkal vannak a hatóságok felszerelve, hogy esetleges éjszakai veszély se érje őket készületlenül.

A Vág mentén is veszedelem fenyeget,

mert a Vág a Dunán lévő vastag jégkéreg miatt nem tudott a Dunába beleömleni.

A hirtelen olvadás a Vág szintjét óráról-órára magasabbra duzzasztja és a veszedelem egyre nő.

A Vág mentén elterülő *Vágbeszterce* és *Vágujhely* sorsa aggasztó és ezért a veszélyeztetett területre kivezényelték a trencséni XVII. gyalogezredet, hogy esetleges veszélyben segitséget nyujtsanak.

A Csallóközben a katonaság az utolsó kisérleteket teszi, hogy a jégtorlaszokat szétrombolja.

Óránkint többszáz kilogramm ekrazitot használnak el, hogy most néhány óra alatt végezzék el azt, ami egy hét alatt nem sikerült.

Pozsonyban hétfőn délelőtt elzárták a város nagy kiömlőcsatornáit, mert a helyzet most már az, hogy

ha a viz Pozsonánál még egy métert emelkedik, akkor a védőgátak megakadályozzák még ugyan Pozsonynál a Duna kiáradását, de a csatornákon át a nagy nyomás folytán a viz elöntheti a város belső területét.

A Pozsony—hutori jégtorlaszt a tüzérség vasárnap két oldalról nehéz ágyukkal lötte, de a jég most is éppoly mozdulatla-

nul áll, mint egy héttel ezelőtt, az ágyuzás semmit sem változtatott a hatalmas jégtömeg helyzetén.

Pozsonynál a vizállás állandóan emelkedik és hétfő délután már 440 centimétert ért el.

Pozsonynak ugyszólván az egész lakossága a Duna partján áll és tehetetlenül várja a bekövetkezendőket, nézve az olvadástól csillogó jégmezőt. Egyes részeken feltört az utatkereső emelkedő viztömeg, de a jégpáncél eddig nem engedett. Most

már csak órák kérdése, hogy mikor indul meg az egész Pozsony-Dévény-vonalon a jég és akkor sorsdöntő percek következnek.

A robbantások *Bös* és *Szemet* környékén egyszerre és a kifejthető legnagyobb erővel fognak megindulni, hogy ugyanakkor inditson az emberi tudomány rohamot a jég ellen, amikor az olvadás által lezuhanó viztömeg alulról feszegeti a jégtáblákat. A robbantási telepekre több osztag katonaságot szállitottak ki és amikor Pozsonyból a jég megindulását fogják jelezni, *Szemettől* lefelé egy pár órán át több ezer kilogramm ekrazitot fognak felrobbantani. Ez lesz a döntő ütközet, amelyben a modern technika küzd meg az őstermészet romboló erejével.

A jégtorlaszok az Alduna környékét is áradással fenyegetik

Bukarestből jelentik: Az utolsó napokban észlelt erős fagy következtében

az Aldunát helyenkint jégtömbök torlaszolják el, ugyhogy itt is áradás fenyeget.

A hatóságok intézkedésére repülőgépek járják be a veszélyeztetett helyeket és megállapitották, hogy a jég különösen *Giurgiu* közelében torlódott fel nagyobb tömegben. A jégtorlaszokat itt dinamittal fogják szétrobbantani.

Lavinaszerencsétlenségek Tirolban

Innsbruckból jelentik: A hirtelen beállt olvadás folytán

a tiroli és vorarlbergi hegyekben mindenütt megindultak a lavinák, amelyek vasárnap több szerencsétlenséget idéztek elő.

A voralbergi hegyekben egy leomló lavina eltemette *Fleger* György merani vaskereskedőt. Négyórai megfeszitett munka után sikerült ugyan a szerencsétlen embert kiásni a hótömegek alól, néhány óra mulva azonban meghalt.

Sulyos szérencsétlenség történt a zürichi tó környékén is, ahol egy lavina három müncheni turistát temetett el. Mind a hárman — két férfi és egy nő — meghaltak.

London megmenekült az árviztől

Londonból jelentik: A londoniak aggodalma nem vált valóra; a Themze áradása megállt és a fővárost fenyegető árvizveszedelem elmult.

Izgalmas betörőüldözés Noviszadon

Három helyen akart betörni vasárnap éjjel két noviszadi csavargó

Noviszadról jelentik: Izgalmas betörőüldözés volt vasárnap éjjel Noviszadon az Usztavszka és a Futaki-utcában.

Busics Péró csavargyári munkás betörést kisérelt meg az Usztavszka-utcában levő református paplakba, a szakácsné azonban észrevette a betörőt, aki erre kést rántott és kényszeriteni akarta a szakácsnét, hogy engedje be a házba. Az asszony segitségért kiáltott, mire a betörő elfutott és a keritésen átvetette magát *Löwy* Mátyás textilkereskedő Futaki-utca 28. számu házába. Itt szintén betörést kisérelt meg, azonban a házbeliek észrevették, mire innen is menekült.

Ujból a keritésen át vette utját és *Fuchs* Oszkár órás házába jutott, ahol egy társa várt rá. Itt ketten akartak »dolgozni«, de már az egész környék fel volt lármázva és a segitségül hivott rendőrökkel üldözőbe vették a betörőket. Ezek most **több házon** keresztülmászva *Budosán* Lázár vendéglős házának kapuján akartak kimenekülni, de Budosán eléjük állt. **Busics** kést rántott és a vendéglősre támadt, ezalatt társa elmenekült. Ekkorra azonban odaértek a rendőrök és elfogták a betörőt.

Busics Pérót beszállitották a rendőrségre és kedden átadják az ügyészségnek.

Eddig tizenhét holttestet hoztak felszinre az elsülyedt tengeralattjáróról

Letartóztatták azt a hajókapitányt, aki az S. 4. elsülyedését okozta

Newyorkból jelentik: *Massachusetts* állam partvidékén elmult a vihar és a hideg is megenyhült, ugyhogy ismét megkezdhették az elsülyedt S4 tengeralattjáró kiemelési munkálatait. A buvárok kihoztak a gépházból tiz holttestet és igy

eddig összesen tizenhét holttestet hoztak felszinre az elsülyedt tengeralattjáróból.

A katasztrófa megvizsgálására kirendelt tengerészeti törvényszék kihallgatta annak a parti gőzösnek a kapitányát amely az elsülyedt S4 elsülyedését okozta. A kapitányt tanuként idézték ugyan meg, de órák hosszat tartó kihallgatása után

a tengeralattjáró sülyedését okozó gőzös kapitányát mint vádlottat letartóztatták

és bünvádi eljárást tettek ellene folyamatba.

Kikerülhetetlen a háboru a kapitalista világgal

— jelenti be a szovjet legujabb vörös könyve

A moszkvai kormány a szovjet tiz éves jubileuma alkalmából vörös könyvet adott ki Szovjetoroszország külpolitikájáról, amelyekkel igazolni akarja a szovjet békés törekvéseit.

A vörös könyv a kapitalista államokat igyekezik feltüntetni, mint amelyek a világbékét veszélyeztetik. A Népszövetségről ilyen hangon ir:

— A Népszövetség már számos izben bebizonyitotta, hogy már fennállásával is veszélyezteti a békét, mivel nem egyéb mint a nagyhatalmak eszköze a gyengébb államokkal szemben.

— A vörös könyv közli Stalin egyik legutóbbi beszédének szószerinti szövegét is, amelyben a szovjet jelenlegi vezére Oroszországnak a többi államhoz való viszonyáról a következőt mondotta:

— Nem feledkezünk meg Lenin szavairól, aki hangsulyozta, hogy munkánk sikere attól függ, vajjon ki tudjuk-e tolni háborunkat a kapitalista világgal megfelelő időpontra. *Ez a háboru elkerülhetetlen*, azonban elodázható addig, amig Európa proletáriátusa előkészitette a világforradalmat, avagy addig, mig a gyarmatok fellázadnak, vagy legalább is addig, amig a kapitalista államok egymás ellen fordulnak. Ezért *a kapitalista államokkal egyelőre békés szinezetü viszonyt kell fenntartani.*

Lacis, a cseka volt parancsnoka viszont leszögezi, hogy »*a világ polgárságával való végleges leszámolás ideje már közeledik.*

Ferenc József bundája szabadkézből eladó

(A Bácsmegyei Napló bécsi tudósitójától.) Az Alser-trasseban, az — Allgemeine Krankenhaus közelében — igy hivják a bécsiek Rókusát — van egy kis trafik. A trafik kirakatában illatos szőke szivarok társaságában több hirdetmény. Az egyik egy rádiókészüléket kinál (közelebbi cim a trafikban). Egy nyomtatott plakát a hires bécsi irónak, Karl *Krauss*nak: *Hort der Republik* cimü kötetét hirdeti. Mellette ismét egy kézzel irt hirdetés, mint amilyeneket a külvárosi házak kapuira szoktak kifüggeszteni. A szöveget lemásoltam és itt reprodukálom:

Reise-Pelz

des Kaisers Franz Joseph
(9 sibirische Wolfsfel'e)
spottbillig zu verkaufen.

Ami magyarul azt jelenti, hogy Ferencz József utazó bundája, amely kilenc szibériai farkasbőrből készült, szabadkézből eladó, olyan áron, amely egyenesen »gunyt képez«. A »Kaiser Franz Joseph« piros tintával alá volt huzva és valóban mi volna indokoltabb, mint azt a tényt kiemelni, hogy Ferenc József ő urasága által levetett bundát óhajtják nevetséges olcsón eladni? Ezzel nemcsak a bunda előkelő eredete dokumentáltatik, de egyuttal a suba alatt azt is célozzák, hogy bizonyára akadni fog az osztrák republikában egy-két hü szolgája a hajdani császárnak, aki versengeni fog, hogy a felséges bundát magának megszerezze. Ugy látszik azonban, hogy a Habsburg-házi ereklyéknek Bécsben nincs piaca. Igy, amint ismeretes, Ferencz József halotti maszkját sem sikerült eladni, amelyet végül is legitimista magyar arisztokraták vásároltak meg a Magyar Nemzeti Muzeum számára. Egy halotti maszk és egy utazóbunda között használhatósági szempontból mindenesetre lényeges különbségek vannak (amelyekre ezuttal nem akarok kitérni) és nincs kizárva, ha a halotti maszkban nem is mutatkozott kereslet, egy olyan bunda, mely egykoron Ferencz Józsefet melengette, könnyüszerrel akadhat uj gazdára.

Szegény bunda!

Egy kispolgári karrier szomoru utja az, amelyet Európa első gavallérjának utazóbundája befutott: a Burg garderobjából (ahol a naftalan is gyémántporból volt) az alserstrassei trafikosné kirakatáig, ahol rendszerint alig használt gyermekkocsikat, még jókarban levő női cipőket avagy különbejáratu hónapos szobákat szoktak szivességből hirdetni. *Sic transit gloria bundi!* — sóhajtok fel a latin költővel.

Nem tagadom, hogy egy kis csalódással olvastam a hirdetést. Tehát kilenc szibériai farkas bőréből volt a császár bundája? Jól értsem: farkasbőrből? Eddig azt hittem, hogy egy császár csak hermelinbundát visel? Most a trafikban meg kellett tudnom, hogy nem hermelinektől, hanem, ha nem is egyszerü, de mégis csak farkasoktól és pedig 9 szibériai farkastól vették el a bőrüket és azokból varrták a szücsök őfelsége bundáját, amelyet a kettősmonarchia hatalmas uralkodója magára öltött valahányszor télviz idején utaznj vagy vadászni méltóztatott. A prém, amely kilenc farkast védett a szibériai hidegtől, megvédte Ferencz Józsefet is a dermesztő fagytól, amely innen is, onnan is feléje áramlott. (Azt képzelem, hogy 1849 októberében, amikor az aradi tizenhárom táborok halálos ítéletét aláirta, nagyon fázott a császár és bizonyára elrendelte, hogy a bundát adják rá. Majd 1914 julius 31-én ismét kilelte a hideg s az udvari lakájnak robbannia kellett a kilenc szibériai farkasbőrből készült bundáért, amit a felséges ur magára öltött. A kilenc szibériai farkas lelke belevette magát a didergő aggastyánba, aki megirta a hadüzenetet. És lőn, hogy folyamokban ömlött a drága embervér, aminek csak a farkasok örültek.)

— Hol kapható őfelsége bundája? — kérdeztem a trafikusnét, aki megadta a közelebbi cimet, ahol a történelmi bunda látható. Fáradjak el az Alser-strasse 10. számu házba, második emelet, ajtó kilenc.

Ruganyos léptekkel, ahogy az egykori krónikások Ferencz Józsefről feljegyezték, indultam el a megadott cimre. Becsengettem a kilencedik számu ajtón. Egy őszhaju asszony fogadott, aki egy csillagkeresztes hölgy mosolyával jött elém, amikor bátortalanul előadtam, hogy őfelsége a császár bundája iránti alattvalói érdeklődésem hozott engem hozzá. (És és Ferencz József bundája! Még gondolatnak is micsoda merészség, hogy valami vonatkozásba kerülhetek ezzel a ruhadarabbal.)

Kahane asszony — igy hivták a hölgyet — mély sajnálatának adott kifejezést, hogy a bunda nincs kéznél. Két napig valakivel alkuban áll és nála van a bunda, de ha nem lesz semmi a dologból, ugy én vagyok az, bár sokan akarják, aki a császár utazóbundáját megkaphatom. Hogy micsoda egy remek! Ezt el lehet képzelni. Kilenc szibériai farkasbőrből készült, Könyökig lehet vájkálni a prémjében. A császár — ezt rábizhattuk — első konyháról szerezte be a bundát. És milyen olcsó. Tizenkét millió. Persze osztrák koronában. Dinárra átszámitva — nem is merem az árát kiirni, mert félek, hogy a vajdasági szücsök majd az idén nem adnak el bundát.

— Egy olyan alaku ember, mint ön — mondta a jó asszony, végigmérve kisded termetemet — három bundát szabathat ki magának belőle.

Tehát Ferencz József bundája is a birodalma sorsára jusson? Hagyjuk meg a bundát egészében. Nem tesz semmit, ha egy kicsit bő lesz.

— Nagyon szep, nagyon szep, nagyon meg vagyok elegedve, mondtam őnagyságának, de micsoda bizonyitékai vannak, hogy a bunda tényleg a császár tulajdona volt. Már voltak ál-császári hercegek (lásd Domelát), mért ne akadhatnának ál-császári bundák?

— Garantálom önnek, hogy a bunda őfelsége leib-bundája volt — mondta Kahane asszony titokzatosan.

Én kiváncsi voltam megtudni, hogy mégis milyen uton-módon került a kilenc farkas bőre Szibériából, a Burgon keresztül, Kahane asszony Alser-trassei lakására és tovább faggattam, amire azzal a feltétellel, hogy nem adom tovább, elmondta, hogy Ferencz József a bundát gróf Paarnak, öreg főhadsegédjének ajándékozta. Egy harmadik uron keresztül (tetszik tudni, pillanatnyi pénzzavar) őt kérték meg, hogy a bundát eladja. Ha meglátom, nem is fogok kételkedni, hogy valaha a császár hordta.

— Nincs a bundán más egyéb is a császár holmijából, ami kapható volna? — kérdeztem. Kahane asszony nyomban reményt gyujtott: Hogyne volna. Egy mosdó szerviz, őfelsége személyes használatából. Egy ezüst korsó és egy kis ezüst lavor. Ugyanabból a titokzatos forrásból, ahonnan a bunda is előkerült. Majd érdekiődik, hogy eladó-e a mosdókészlet. A lavor — mondotta Kahana urhölgy — előre figyelmeztetem, nagyon kicsi és a mai modern hygienia követelményeinek nem felel meg.

Szóval egy bunda, amely *három* emberre elég és egy lavor, amely *egy* embernek is *kevés*. Ezt az adatot ingyen és bérmentve a történetirók rendelkezésére bocsátom. A császár gyönyörü schönbrunni palotájában mindenféle szoba akad. Van kinai szoba, japán szoba, csak fürdőszoba nincs. Ezzel szemben itt maradt az utókorra az árva csöpp ezüst lavor, amely Kahane asszony szerint is — vitrinbe való.

Azzal váltam el a jeles hölgytől, hogy két nap mulva visszajövök a bundáért. Most ezután értesitem önagyságát, hogy mégsem reflektálok a császár bundájára. Maradt volna Szibériában, ahol a császár fogságba esett katonáinak negyvenfokos fagyban nagyobb szükségük volna rá, mint a felséges urnak, Paar grófnak, vagy az illetőnek, aki most tizenkét millióért megvásárolandja. Én nem veszem meg, az biztos. Valahányszor felölteném, hallani vélném a kilenc szibériai farkas orditását, akik visszakövetelik a bundájukat. Egyébként is adassék a császárnak, ami a császáré. Nemkülönben: adassék a farkasnak, ami a farkasé.

Eos.

Keménygummit

méret szerint, vagy egész táblákban legolcsóbban szállit!

KONRATH D. D. SUBOTICA

Ujabb rablómerénylet a román határon

Romániai rablók garázdálkodnak a Délbánátban

Vrsacról jelentik: A román határmenti falvak lakosságát az utóbbi napokban egy veszedelmes rablóbanda tartja állandó rettegésben.

Alig néhány nappal ezelőtt Romániából jugoszláv területre szökött rablóbanda tagjai kiraboltak *Popescu* Trajan gazdálkodót, akitől ellopták lovát és szekerét is, most pedig Kustili mellett a román határ mentén követtek el ujabb rablómerényletet.

Bancu Teodor gazdálkodó Vrsacra igyekezett a hetivásárra, amikor a román határtól alig másfél kilométerre három bekormozott arcu fegyveres rabló állotta utját. Az egyik torkonragadta Bancut és lerántotta a kocsiról, a másik *hatalmas ütést mért a fejére, amitől a megtámadott parasztgazda azonnal elvesztette eszméletét.*

A rablók ezután átkutatták zsebeit, a nála levő tizenhétezer dinárt elrabolták és a kocsit elhajtották. Bancu néhány perc mulva visszanyerte eszméletét és látta, hogy a rablók szekerével a román határ irányában tüntek el.

A veszedelmes utonállók kézrekeritése érdekében megtették a hatóságok a szükséges intézkedéseket.

RÁDIO A „SABA"

négylámpás (amer. Browning Drake) a világ legolcsóbb szelektiv és hangos készüléke

Minden hullámot bármily távolságból hangszóróban veszi. Ára 2800·— dinár

Kapható:

Konrath D. D. Subotica

és viszonteladásitóinknál

A német párt

a községi önkormányzatért és a 69. §. ellen

Az országos pártvezetőség noviszadi ülésének határozatai

Noviszadról jelentik: Az országos német párt vezetősége vasárnap Noviszadon dr. *Kremling* Lajos elnökletével ülést tartott. Dr. *Kraft* István, a németpárti képviselők klubjának elnöke terjedelmes jelentést terjesztett elő a politikai helyzetről, valamint az elmult évben lezajlott tartományi, nemzetgyülési és községi választások eredményéről.

A kiadott kommüniké szerint a német párt országos vezetősége a bizalmiférfiak jelentései alapján *nyomatékosan állást foglalt egyes hatósági személyek ama törekvése ellen, amellyel a községi önkormányzat visszaállitását és rendes mederbe terelését mindenképpen el akarják odázni.* Felhivja a német választókat, hogy a polgárság községi önkormányzatának védelmében ne befolyásoltassák magukat áttetsző és az elodázást célzó machinációkkal, hanem meritsenek ki minden törvényes jogorvoslati lehetőséget. A pártvezetőség határozata figyelmezteti a német választókat annak nagy fontosságára, hogy valamennyien vétessék fel magukat a választói névjegyzékbe és kivánatosnak tartja a névjegyzékek alapos áttanulmányozását is, a szükséges reklamációk és kiigazitások keresztülvitelét.

Hosszasan tárgyalta és birálta a pártvezetőség a belügyminisztérium legujabb rendeletét, amellyel *a Szlovéniában alakult népszövetségi német liga alapszabályát nem hagyták jóvá* s ezáltal lehetetlenné vált, hogy ez a fontos szervezet a népszövetség nagy munkájában közreműködhessék. Valamennyi ország nemzeti kisebbségei, még az olaszországi német és szláv kisebbségek is alakitottak ilyen szervezetet, hogy közreműködjenek a Népszövetség munkájában és elősegitsék a népek közti megértést. Az ilyen lojális szervezetek létesitésével a kormányoknál semmiféle nehézségre nem bukkantak. Annál nagyobb meglepetéssel fogadta a német párt vezetősége a belügyminiszteri rendeletet, mert ez a nemzeti kisebbségek politikai mozgási szabadságát olyan területen korlátozza, amelyen eddig minden más államban az államfenntartó többség és a nemzeti kisebbségek szolidárosan jártak el. A pártvezetőség abban a feltevésben van, hogy a belügyminiszternek ez az elhatározása a helyzet félreértéséből és téves megitéléséből származik, ezért megbizta a parlamenti klubot, hogy a belügyminisztertől felvilágositást kérjen s tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a német kisebbség lehetőséget és jogot nyerjen a jelenkor legfontosabb nemzetközi feladatai megoldásában közreműködni.

Nagy aggodalommal hallgatta meg a kommüniké szerint a pártvezetőség dr. *Kraft* István jelentését *az 1928—29. évi pénzügyi törvénytervezet 69. szakaszáról*, amely a föld- és telektulajdonosoknak *a határtól ötven kilométerig terjedő területen vagyonuk feletti szabad rendelkezési jogát annyira korlátozza, hogy ez által ezen a zónán belül a gazdasági élet és főleg a hitelviszonyok a legsulyosabb megrázkódtatásnak lennének kitéve,* a legveszedelmesebb erőszak, önkény és korrupció számára ez tág teret nyujtana. A pártvezetőség megbizta a klubot, hogy a kormánnyal és a többi parlamenti frakciókkal érintkezésbe lépve, egyetlen törvényes lehetőséget se hagyjon kiaknázatlanul, hogy a pénzügyi törvényből ezt a veszélyes szakaszt kihagyassa.

Végül a pártvezetőség köszönetet mondott a parlamenti klubnak, különösen Kraft István klubelnöknek, fáradhatatlan tevékenységéért és a német lakosság védelmében kifejtett hathatós munkájáért. Ezért a pártvezetőség a német képviselőklubot bizalmáról és támogatásáról biztositja.

Bünvádi eljárás indult a berlini villarobbanás okozója ellen

A grünewaldi villa pincéjében pirotechnikai gyár laboratóriuma volt

Berlinből jelentik: A grünewaldi felrobbant villában a romok eltakarítása még mindig folyamatban van. A darabokra tépett *Stammer* a katasztrófa idején épen a villa mögötti udvarban baromfit etetett. Itt volt *Schönfelder* Márta háztartási alkalmazott, akit szintén széttépett a robbanás ereje.

Weinärtner, aki szerencsésen megmenekült, a háboru előtt Montenegróban főkonzul volt és a háboru idején pirotechnikai gyárat létesitett, amelyben repülőgépek számára világitó rakétákat készitett. Stammer csak később lépett be sógora gyárába és az üzleti részt intézte. A villa pincéjében rendezték be a vegyészeti laboratóriumot, a rendőrhatóság előtt azonban ugy tüntették fel a dolgot, mintha csak ártatlan gyógyteákat és kozmetikai szereket állitottak volna elő.

A katasztrófa szinhelyén két nagy repülőbombát is találtak. Szakértők megállapitották, hogy egyik sem volt megtöltve és mindkettő csak modell volt amellyel a cég pályázni akart a birodalmi hadügyminisztériumnál repülőbombák gyártására.

Az egész Vajdaság megmozdult a sulyos adóterhek miatt és a 69-ik paragrafus eltörlése érdekében

Gyülések Szentán, Kikindán és Becskereken

Szentáról jelentik: A szentai kereskedelmi egylet háromszáz szentai és vidéki kereskedő jelenlétében dr. Zagorica Iván közjegyző elnöklete alatt vasárnap délután tiltakozó gyülést tartott a sulyos adók és a 69. paragrafus életbeléptetése ellen. Dr. Zagorica elnök néhány szóval megindokolta a gyülés összehivását, majd dr. Ferenczy Antal egyesületi ügyészi felolvasta a rezolucíót, amely a következőket tartalmazza:

A szentai kereskedelmi és iparvállalatok egyesülete mindenekelőtt megállapitja azt a tényt, hogy az egész közgazdasági életünk sulyos válságban van amelynek gyógyitásához haladéktalanul hozzá kell látni. Egyben konstatálja a gyülés azt is, hogy az első és legfőbb oka a sulyos közgazdasági krizisnek a megoldatlan adókérdés és az adók aránytalansága. Mindaddig, mig az adóegységesitést végre nem hajtják, nem lehet elháritani és orvosolni a közgazdaságunkat sujtó nehéz helyzetet, ezért a gyülés kér minden irányadó tényezőt különösen pedig a kormányt és a parlamentet, hogy az adók egységesitéséről szóló törvényt föltétlenül sürgősen és haladéktalanul meghozzák.

A gyülés nagyon fontosnak tartja hogy különösen a Vajdaság szanálására forditsanak gondot, mert a gazdasági krizis ezt az országrészt támadta meg és meritette ki a legérzékenyebben. A pénzügyi törvény 69. szakasza nagy veszélyt rejt magában közgazdasági életünkre.

Felhivja a gyülés mindazokat a képviselőket, akik mandátumaikat a Vajdaság közgazdasági köreinek támogatásával szerezték meg, hogy minden erejükkel, még a párthoz való tartozás kérdésének felvetésétől sem riadva vissza, törekedjenek arra, hogy a javasolt szakasz vájék törvénnyé.

A határozatot megküldik az összes illetékes tényezőknek.

Mint Kikindáról jelentik, a kikindai kereskedők és iparosok egyesülete vasárnap délelőtt impozáns gyülést tartott a jövedelmi adó eltörlése érdekében. A gyülést, amelyen közel kétezer ember jelent meg, *Jovanovics* Szima nyomdatulajdonos nyitotta meg és ismertette a gyülés célját és fontosságát. *Bogdán* Márkó beszédében az adóegységesités sürgősségére mutatott á, mert amig az adóegységesitési törvény el nem készül, addig minden adóteher a Vajdaságra hárul. A jövedelmi adót 1916-ban a magyar kormány léptette életbe és noha már régen eltörölték, Jugoszláviában még mindig érvényben van. Dr. *Bojanics* Péter statisztikai adatokkal bizonyitotta, hogy a Vajdaság háromszor annyi adót fizet, mint bármely másik országrész. Több beszéd elhangzása után *Tyirilov* Milivoj előterjesztette a rezolucíót, melyben *kérik a jövedelmi adó és a 69. paragrafus eltörlését, továbbá az adóegységesitést.*

A becskereki kereskedők, gyárosok és iparosok is tiltakozó népgyülést tartottak vasárnap az egységes adótörvény mielőbbi életbeléptetése érdekében és a pénzügyi törvénytervezet 69. szakaszának rendelkezései ellen. A népgyülésen *Risztics* Gyóka, a kereskedők és gyárosok egyesületének elnöke elnökölt. A gyülésen *Risztics* Gyóka elnökön kivül *Jankovics* Koszta, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, *Eckstein* János gyáros és mások szólaltak fel, a kik sürgették az uj adótörvény életbeléptetését, a jövedelmi adó megszüntetését és a 69. paragrafus módositását, hogy az csak külföldi állampolgárokra vonatkozzék. Végül *Drágics* Milán, a kereskedők egyesületének főtitkára két rezolucíót terjesztett elő, az egyiket az uj adótörvényre vonatkozólag, a másikat a 69. paragrafust illetőleg a felszólalások szellemében. A rezolucíókat elfogadták és elhatározták, hogy azokat megküldik *Vukicsevics* Velja miniszterelnöknek.

Éhinség pusztit Hercegovinában

Füvet, gyökeret esznek az emberek A mosztári tartománygyülés segélykiáltása — Törökországba akar vándorolni a lakosság

Mosztárból jelentik: Hercegovinában a nagy szárazság okozta rossz termés következtében ismét éhinség pusztit, kiujult a krizis, amely tavaszra szörnyü katasztrófával fenyegeti e vidék népét. A napokban Kapetanovics Gavran parlamenti képviselő végigjárta az egész inségsujtotta vidéket és rémes képét festi az éhinség pusztitásainak. A falvak uccáin élő csontvázakként kóborolnak az éhségtől kiaszott munkanélküli emberek.

Egész falvak lakossága gyökérrel, füvekkel, fahéjjal táplálkozik.

Ritkaság este valamilyen házban világosságot látni, mert nincs pénz gyertya vagy olaj vásárlására. A katasztrófa legfőbb oka a munkanélküliség, amely egész járások teljes elszegényedését idézte elő. Ezért a nyomorsujtotta lakosság körében egyre élénkebb az az akció, amely

Törökországba való kivándorlásra csábitja a szegény muzulmán lakosságot.

mert azt hiszik, hogy ott több munkaalkalom van.

A fenyegető éhségkatasztrófa miatt a mosztári tartománygyülés az összes képviselők aláirásával a következő kiáltványt tette közzé:

— A mosztári tartománygyülés kétségbeesett segélykérést intéz minden illetékes faktorhoz és az egész nyilvánossághoz, kérve, hogy

siessen segitségére a haldokló Hercegovinának.

Az éhinség réme villámgyorsan terjed. *Halála előestéjén ezer meg ezer család utolsó elkeseredett segélykiáltását küldi,* mert

egy hónapja már nem látott kenyeret.

gyökéren, füvön él.

— Az állam egymilliós segélye, amelyet néhány nap előtt kapott a tartományi választmány, minimális, mert ezen a pénzen csak negyven vagon tengerit vásárolhat, ez pedig még egy községnek sem elég, pedig egész Hercegovina borzongva néz a haldoklás napjainak elébe.

— Apellálunk fenkölt királyunkhoz, az összes illetékes faktorokhoz, a többi tartománygyülésekhez, a pénzintézetekhez, az egész nyilvánossághoz, siessen segitségére a haldokló Hercegovinának, amely tél idején meztelenül, éhesen pusztul.

— *Ütött az utolsó óra!*

— Szomoru kötelességét teljesiti a mosztári tartománygyülés, amikor ezen kiáltványával elháritja magától a felelősséget azokért a rettenetes következményekért, amelyek az éhinség folytán érik Hercegovinát, ha gyors és kiadós segitség nem érkezik.

Ne kinozza gyermekeit

közönséges, nyulós csukamájolajjal

hanem adja nekik a kellemes izü **JEMALT**-ot, amely a gyerekek kedvelt nyalánksága. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában 11720—4

Átmulatott éjszaka után

öngyilkos lett a legelőkelőbb bánáti szerb család utolsó sarja

Csernovits Pál Temesváron agyonlőtte magát

Temesvárról jelentik: Vasárnap reggel Temesváron borzalmas módon vetett véget életének *Csernovits* Pál huszonötéves fiatalember.

Csernovits régi temesi szerb család utolsó sarja. Apja dusgazdag földbirtokos volt és családja *rokonságban volt az Obrenovics dinasztiával.* Atyja még mint dusgazdag földbirtokos halt meg, de anyja tönkrement és az ősi vagyon dobra került. Csernovits Pál egy évvel ezelőtt szolgálta ki katonaidejét és azután egy temesvári garázsban dolgozott, mint gyakornok, mert meg akarta tanulni az autóvezetést. Ezalatt rokonánál, Klein Pál dr. terménynagykereskedőnél lakott.

A Klein család szombaton nagy társaságot látott vendégül villájában és a vacsorán megjelent Csernovits Pál is. A fényes vacsora elfogyasztása után pezsgő mellett muzsikáltak, énekeltek és a vendégek kabarédarabokat is adtak elő. A mulatság hajnalig tartott, azután a vendégek hazamentek és a házbeliek is lefeküdni készültek. Csernovits Pál azonban hallani sem akart a lefekvésről és kijelentette, hogy egyedül fog tovább iddogálni. Erről lebeszélni igyekeztek és látszólag bele is ment abba, hogy ő is lefekszik és elment a szobájába, ahol a család egy vendége, *Dadányi György is aludt.* A közös szobában azonban még mindig duzzogott, hogy nem hagyták tovább inni. Aztán egy pillanatra átment a szomszédos szobába, ahol az egyik fiókban motoszkált. Mikor aztán visszatért a közös hálószobába, kijelentette, hogy azért, mert nem engedték fennmaradni, azonnal elköltözik a villából. *Ezzel hirtelen felugrott az ágyára és a falon függő vadászfegyverét lekapva, beletett abba egy töltényt, a puskát halántékához illesztette és a következő pillanatban már megnyomta a ravaszt.* Az egész filmszerű gyorsasággal pergett le. Dadányi György, aki látta, hogy Csernovits leszedi a falról a vadászfegyvert, odarohant hozzá, de már későn érkezett. Barátja épen akkor bukott el véresen és holtan a fehér ágyon. *A golyó szétroncsolta Csernovits Pál fejét.*

A hatalmas dördülésre, amely az emeleten lakó *Ambrózy* Andor bárót és nejét is felébresztette, Klein Vilmos dr. és felesége is beszaladtak a két fiatalember szobájába, ahol a véres tragédia lejátszódott. A hatósági közegek is gyorsan megérkeztek, de már csak a beállott halált állapitották meg.

A szerencsétlen fiatalembert a zámi családi sirboltba temették el óriási részvét mellett.

Dr. Várady Imre beszámoló beszéde a becskereki magyar párt népgyülésén

A radikálisokkal kötött szövetség biztositja a magyarság jogait a városházán és lehetővé teszi a magyar tisztviselők megtartását

Becskerekről jelentik: A becskereki magyar párt vasárnap délelőtt 11 órakor népgyülést tartott a Central-szálló nagytermében. A gyülésen, amelyen *Burget* József pártelnök elnökölt, dr. *Várady* Imre nemzetgyülési képviselő beszámolt a magyarpárti városi képviselőtestületi tagok müködéséről, főképpen a radikális párttal való együttmüködés okairól és eredményeiről.

— A községi választások után — mondotta Várady — a városi képviselők két csoportra oszoltak. Az egyik az ugynevezett ellenzéki blokk, a másik a *városi kormánypárt.* Tény, hogy az ellenzék részéről igen tekintélyes urak keresték velünk az érintkezést, de mi ugy gondoltuk, hogy

a magyarság szempontjából az a leghelyesebb, ha a radikálisokkal müködünk együtt és a városi kormánypárthoz csatlakozunk.

— Tény, hogy az ellenzék részéről engedményt helyeztek kilátásba, amennyiben az egyik párthoz csatlakozunk, független demokrata vezetőférfiu kijelentette, hogy sikerült egyhangu határozatot hozni, amely szerint *megengedik, hogy azok a képviselők, akik az államnyelvet nem birják, anyanyelvükön beszélhessenek a közgyülésen.* Miután azonban az érvényben levő szabályok értelmében nekünk anyanyelvünk használatára teljes és törvényes jogunk van, *ezt mi nem voltunk hajlandók kegyképpen tőlük elfogadni.*

A magyar rezsimben a szerbeknek is joguk volt a közgyülésen szerbül beszélni, tekintet nélkül arra, hogy tudnák-e magyarul.

— A törvény szerint a kisebbségi városi képviselőknek még azt is joguk van követelni, hogy *szavazás előtt az elnök magyarázza meg anyanyelvükön az indítvány tartalmát,* ami fölött szavazni fognak. Azzal a párttal tehát, amely azt a jogunkat is csak engedményként, ellenértékként ajánlotta fel, mi nem müködhetünk együtt.

— Az is igaz, hogy vannak közöttünk olyanok, akik idegenkedtek attól, hogy a radikálisokkal menjünk együtt, amire szintén sok okuk volt, de mégis az a legfontosabb szempont került felül, hogy

az adott viszonyok között a magyarság helyzetén segiteni csak ugy lehet, ha ezidőszerint a hivatalos radikális párttal haladunk együtt.

— A radikálisokkal való megállapodást tárgyalások előzték meg. Azt akartuk, hogy *a városi vezetőségbe minél több magyar ember kerüljön be,* mert ezáltal egyrészt a magyarság érdekei jobban biztositva lesznek a városi igazgatásban, másrészt a mai munkanélküliség idejében *minél több magyart juttatunk kenyérhez.* Amellett fontos az is, hogy azok a magyar tisztviselők, akik ily módon a városnál elhelyezést nyertek, mind szakképzett, kvalifiklt, szorgalmas, komoly és megbizható tisztviselők.

— A radikális párttal kötött megegyezés első eredménye, amit eddig elértünk, abban áll, hogy *annyi magyar ember kapott tényleg elhelyezést a városnál, amennyi számarányuknak tényleg meg is felel,* mert

a városnál levő összesen kétszázöt állás közül negyvenkilenc már magyar emberrel van betöltve.

— Egy kis eltérés tényleg történt *Török* Miklós városi mérnök személye körül. *Mi Török mérnök urat magyar embernek tartottuk, de mivel ő zsidó vallásu és a zsidók jónak látták a választáson külön listával fellépni és a városi képviselőtestületben külön csoportot alkotnak, mi ugy gondoltuk, hogy Török mérnök megválasztásának biztositása a zsidó csoport kötelessége.* Azonban tekintettel arra, hogy Török ur kiváló szakember és az ő megtartása a város érdekében van, mi figyelmébe ajánljuk őt a radikális pártnak és ha a zsidó pártnak nem sikerül őt megválasztatni, mi az ő megválasztása érdekében megtesszük a szükséges lépéseket.

— Sokat beszéltek a magyar párt december 30-iki magatartásáról, amikor mi is hozzájárultunk a régi tisztviselők megválasztásához. Arra nézve, hogy kiket választottak meg december 30-án és kiket hagytak ki, nekünk semmiféle ingerenciánk nem volt és azért a felelősséget nem vállalhatjuk. *De igenis vállaljuk a felelősséget azért, hogy mi a pályázat mellőzésével a helyükön lévő tisztviselők megválasztása mellett szavaztunk.*

— Ez a lépés törvényes és csak ezzel tudtuk feltétlenül biztositani azoknak a magyar tisztviselőknek a megmaradását, akik már a város szolgálatában állnak.

— Mi, akiket a magyarság a képviselőtestületbe beválasztott, ismeretes városi programunk szellemében mindent meg fogunk tenni a város fejlődése és a magyarság érdekében.

A közgyülésen jogunk lesz magyarul beszélni, de mi ezzel a jogunkkal nem akarunk tüntetően élni,

hanem aki közöttünk szerbül tud, az, ha jónak látja és azt akarja, hogy a szerbek is megértsék, szerb nyelven is fel fog szólalni.

Beszéde végén dr. Várady beszámolt a novibecseji magyar párt megalakulásáról és megemliti, hogy ott igen sok törvénytelenséggel és terrorral kellett a magyarságnak megküzdenie. Elmondja például, hogy *Gönczy Kossuth* Istvánt, a magyar párt novibecseji vezetőjét meg akarták akadályozni abban, hogy a választás elleni felebbezését benyujtsa és ezért a vasuti pénztáros nem adott neki jegyet, amikor pedig jegy nélkül akart beszállni, egy rendőrbiztos leszedte a vonatról. Gönczy azért mégis bejött Becskerekre és a felebbezést benyujtotta.

Dr. Várady Imre beszédét nagy lelkesedéssel fogadták és a magyar városatyák magatartását a népgyülés jóváhagyta. Utána *Tóth* Ferenc, a magyar párt országos alelnöke tartott lelkeshangu beszédet, amelyben kifejtette, hogy ő volt az, aki mindig ellene volt a radikális párttal való együttmüködésnek, most azonban belátta, hogy az a helyes ut, ha a radikálisokkal együtt megy a magyar párt, mert a radikálisok már zászlójukra irták a jogegyenlőséget és a kisebbségi jogok teljes elismerését.

Még számos felszólalás hangzott el főképp a magyar párt munkanélküli segélyakciója kérdésében. Dr. *Kasztng* János, *Fischer* Miklós, *Domonkos* József és mások beszéltek, azután Burget József elnök a gyülést bezárta.

A kicsikéink
de még az
ómamáink
is szivesen hallgatják a
gyermekmeséket
a jó
Konrath-féle rádion

Kézcsók

Irta: Somlyó Zoltán

A zöldesillogásu tenger tükre selymesen ringatózott. A szük mólón bronzarcu fakinók mulatoztak széles mozdulatokkal.

Nekem ez uj dolog volt. Most először láttam a nagy vizet, álmaim álmát és habár ebben a kis öbölben még a szárazföld volt az ur, mégis megrészegülten néztem, akárcsak valami forró ó-bortól egy költő . . .

A magasban, ahol ablakomból kinéztem a mindenható nap szórta be aranysugaraival a vörös háztetőket, a hosszu szállodasoron. Az a hotel, amelyben laktam, ugynevezett első szálloda volt tele a világ minden tájáról összesereglett idegenekkel. A szobám tulajdonképen csak egy kis szobácska volt amolyan kamaraféle, az egész hotelben a legigénytelenebb — de mit bánom én ezt! Ha kihajoltam ablakán vajjon nem ugyanaz a tenger hullámzott-e alattam, ugyanaz a kissé fanyar, kissé csipős, a szivre és az ágyra olyan különösen ható levegő csapott meg mintha a legdrágább appartement ablakain hajolnék ki a hullámok fölé — akár éppen annak a legelőkelőbb, légendás szobának ablakán, ahol az a misztikus ködbe burkolózott asszony lakott? . . . Az ő lakosztálya éppen tizszer annyiba került, mint az én kis kamrám, gondoltam, de vajjon nagyobb lehet-e az ő élvezete, az ő szenzációja avagy akár akkora is lehet-e, mint az enyém? . . . Az az asszony hires szépség volt, az egész hotel csak róla beszélt, valósággal egy élő misztérium hatását keltette suhogó, bő fátyolaival és örökké bő ruhája ráncaiba rejtett jobbkezével, amelyről tulajdonkép azt tartották, hogy nincs is . . .

Még aztán: egy asszony! És még ha a világ legszebb asszonya is és tele misztikummal — még akkor sem élhet fantasztikusabb élvezeteket, mint én, aki egyetlen pillanatban többet fogok fel szemeimmel, mint mások összes érzékeikkel! Ezt gondoltam ifju rajongásomban és mintegy önvédekezésül anyagi nyomorúságomban. De a valóságban mégis megbátorodva éreztem magamat, csöpp kamrámban, szemben a mások fényüzéssel teli lakosztályaival és az idegenek óriási, lakkos autóival és tülkölésével a szálló bejárata előtt, amelyek durva ellentétben voltak ifjui kedélyem klaviaturájának szelid futamaival . . . Mert akkor költő voltam, részeg, vad álmok után rohanó bolond, teli világboldogitó érzésekkel és önszánalommal . . .

Lenn, a parti sziklák peremén, fürdővendégek csoportjai nyüzsögtek. Zöld sátrak alatt, mint valami majálison, tarka virággirlandok óriási lampionok közt. És, jó istenem, a rengeteg pénz . . . Itt szinte szemmelláthatólag gurult a pénz. Egész fiatal tengerésztisztek rózsaszinü pezsgőt ittak már ebéd után háromkor. Amikor fizettek, eszükbe se jutott, hogy az óriási bankjegyekből visszajáró összeget zsebretegyék, ugy hogy a fehér selyembe öltözött pincér borravalója nagyobb volt, mint a fogyasztott Cremantlosé ára . . .

Itt ültem én is és egy török feketét ittam — ebédre. Nem, igazán nem fájt ez nekem. Hisz ebben a szivet, tüdőt tágító világban a gyomrom oly kicsire szorult, hogy gondot alig okozott. De az asszony! Az a nő! Ott ült a tengerésztisztek között, a rózsaszin pezsgőt öblös, csiszolt üvegtálba folyatta, majd apró papirhajókat csináltatott velük és azokat megusztatta a gyöngyöző, édesen habzó kis tengerben. És, ha csak egyetlen egyszer is elkaphattam volna tekintetének egyetlen sugarát! De a fejét egy pillanatra sem emelte fel az árnyékból. Sohasem láttam még szemtől-szembe az arcát, mindig csak a rohanó gépkocsiján tünt elém titokzatosan tovasuhanva. Mint másoknak is. Busztán a képzeletem rajzolta elém . . .

Az egyik szálloda erkélyéről most zongoraszó szürődött le a tengerre. Az urak különféle dalokat fütyörésztek s amikor abba hagyták, egy női hang folytatta, egy vékony aranyszálszerü hang, amely mintha az égből ereszkedne alá: az ő hangja volt. Szenvedő és panaszos volt, tanácsért esdő, zokogás, néma térdeplés, madame Butterfly . . .

Elakadt a lélekzetem. Éreztem, hogy nem birom tovább. Ahogy azt a nőt szerettem, ugy nem szeretünk valakit, akit ismerünk. Az a szerelem részeg volt a titokzatosságtól, fel akartam kelni, hogy távozzam. El innen, elbujni két lépés hosszu odumba . . . Párnák közé furni a fejem . . . és sirni . . . vagy megirni egy hétstrófás költeményt . . . csak őt ne lássam . . .

De ebben a pillanatban az asszony felemelkedett és két fekete szeme két ébenfa-pálca módjára rámcsapott. Széles ruhája bő redőkben uszott alakja körül, szótlanul hagyta ott a vidám fiatalurak asztalát és a fehérkavicsos uton tovasiklott. Mintegy delejesen néztem utána. Nem hittem a szemeimnek: hirtelen megállt az én asztalom előtt, leült mellém és felejthetetlenül édes hangján igy szólt franciául:

— Jól tudom, hogy maga mind között a legszegényebb. Ugy-e? Nos, válaszoljon, kérem. Ugy-e, a legszegényebb?

Az elfogultságtól és a szégyentől képtelen voltam válaszolni. Ha jól emlékszem, szemeim lecsukódtak, de azért mosolyogtam.

— Kérem, kölcsönözzön nékem . . . — És itt megnevezett egy jelentéktelenül kicsi, de nékem mindazonáltal igen nagy összeget, éppen annyi pénz volt még a zsebemben. Boldogan nyultam a tárcám után és átnyujtottam neki a pénzt.

— Ugy, — mondta most — sürgősen szükségem van e pillanatban erre az összegre. Majd . . . később, egyszer, visszafizetem . . .

És kimondhatatlan gyásszal tekintett rám.

Valahogy meg akartam volna köszönni a jóságát, majd olyan mozdulatot tettem, mint aki kezet akar csókolni, de ő busan, titokzatosan pillantott keblében nyugvó karjára . . .

És tovalibbent a fehérkavicsos uton . . .

*

Reggel felé nagy lármára ébredtem. A korridórokon a szálloda lakói ide-oda szaladgáltak, pincérek, liftboyok és mind a titokzatos idegen hölgy öngyilkosságáról suttogtak. A keserüség a torkomat fojtogatta. Vajjon igaz volna? . . .

Az egyik pincér ámuldozva mesélte, hogy az idegen hölgy az este még becsengette és félóra hosszat beszélgetett vele az ablakban. Végezetül nagyon tisztességes borravalót adott neki.

És én tisztán hallottam, ahogy az a pénz a pincér zsebében csörgött . . . viszszavágyódva hozzám . . . az én pénzem . . . az ő pénze . . .

A szoba tele volt. Megérkezett a rendőrség is, orvosok, a szolgaszemélyzet. Én is besurrantam. Sápadtam, holtan ott feküdt a titokzatos asszony egy pamlagon. Az arcát még most sem sikerült látnom, eltakarta a pamlag szmirnája.

De a keze! . . . A halálban most szabaddá lett ez az örökösen rab kéz, előbuit kebléből . . . Meg, meg volt az a kéz, igen a kéz meg volt . . . De minő kéz! Egy csecsemő keze. Korcs. Vajszinü kéz, képtelen arra, hogy valaki felé kinyuljon . . . éppen csak egy csókra elég . . .

Föléje hajoltam, amikor senki sem látta és titokban megcsókoltam. Ez a csecsemőkéz adta nékem az életben a legtöbbet, a legszebbet . . .

CIRKUSZ

A költő a pokolban

Kisétált a költő és Márta
Ám télidőn sikos a járda.
S ha nem lépked szakértelemmel,
Könnyen hanyattesik az ember.
A költő is, mint egy vadkörte,
Lepottyant és nyakát kitörte.
S hogy javában a végét járta
Sirva figyelmeztette Márta:
»Szállj most magadba Sanya, szállj.«
S felelt a költő: »Ha muszáj...«

De már nem volt ideje rája,
Örökre elnémult a szája.
A lelke elindult az égbe,
Ám — mily malőr! — nem engedték be.
»Költőkre semmi szükség sincs itt!« —
Mondá Péter vakarva tincsit.
Annyit azonban megtett érte,
Hogy a pokolig lekisérte.
Ott beszólt: »Ez a tietek.«
És azzal hazasietett.

A következő pillanatban
Kirontott ördög ötven-hatvan
És a költőt, illetve lelkét
Megragadták és becipelték.
Bent aztán megkinálták székkel
S várták, hogy mikor fajveszékel.
De a költő, hogy körülnézett,
Csak ennyit mondott: »Mily igézet!
Erre fáj mindig a fogam,
Egy lakás, ahol fütve van.«

dió

„Százezer ember födél nélkül"

Megindult a harc a lakástörvény ellen

Az uj lakástörvény, mint ismeretes, ez év május elsejével feloldja és teljesen szabaddá teszi az összes lakásokat.

A törvény az állami hivatalnokokat, a nyugdijasokat, valamint a kisfizetésü magánhivatalnokokat és munkásokat is igen közelről érinti. Ezek körében már most nagy elégedetlenség érezhető s felhangzik a vészkiáltás, hogy az uj lakástörvény miatt

ez év májusában többszázezer ember kerül az uccára.

A lakástörvény ugyan szabályozza a lakbérek árát is, amely szerint az uj lakbér semmiesetre sem haladhatja meg az 1914. év május elsején koronában fizetett évi lakbér tizszeresét, de megállapitható, hogy a lakástörvénynek ezt a rendelkezését a háztulajdonosok nagyrésze nem tartja be s a lakások árát tulságos magasra szabják. Szuboticán, ahol a legnagyobb lakásinség uralkodik ma is és a legegészségtelenebb lakások vannak, egy két szobás lakásért 6000—10.000 dinár évi bért kérnek, háromezer dinárnál olcsóbb lakás egyáltalán nincs. Ezeket azonban csak a jóakarat nevezi lakásnak s csak a hatóságok elnézése teszi lehetővé, hogy azokat lakásokul adják ki.

Az uj lakástörvény különösen az állami tisztviselőket, munkásokat és a kisfizetésü magánhivatalnokokat sujtja katasztrófálisan. Ezért ezeknek a szervezetei elhatározták, hogy január hónap folyamán tiltakozó gyüléseket fognak tartani az egész országban és követelni fogják a lakástörvény revizióját.

A lakók országos szövetségének zagrebi egyesülete a napokban igazgatósági ülést tartott ebben az ügyben, amelyen hosszu vita fejlődött ki. Az igazgatósági ülésen megállapitották, hogy a lakásokról szóló törvényt a polgárság védelmében hozták és meg kell mindenkit védeni tekintet nélkül arra, hogy állami hivatalnok-e az illető, vagy sem. A lakók szövetsége azon az állásponton van, hogy az ország pénzügyi helyzete még nem javult meg, általános gazdasági konszolidációról még szó sincs, a gazdasági válság ma sokkal sulyosabb, mint az elmult években, a munkanélküliek száma napról-napra szaporodik és maga az állam sem kezdeményez semmilyen közmunkát, ahol a munkanélküliek kenyérkeresethez juthatnának. A legszomorubb tény, hogy az állam uj tartományaiban teljesen szünetel az épitő munka és Zagrebon kivül más városban alig épült bérház.

A legnyomasztóbb helyzet a Vajdaságban van, mert

az egyesülés után a Vajdaságban többszázezer ember telepedett le.

A városok, községek s a nagyobb vállalatok sem kezdeményeztek semminemü épitési akciót. Nem is volt rá módjuk, mert a városok földjét elvették, a vállalatokat sulyos adókkal nyomoritották meg.

A lakók szövetsége, mint értesülünk, azt fogja követelni, hogy a lakástörvényt módositsák olyképen, hogy azt ne terjesszék ki az egész országra, *hanem csak Szerbia területére*, ahol a felszabadulás után rengeteg uj házat épitettek és egyáltalán nem érezni a lakáshiányt. A lakások felszabaditását a többi tartományokban a lakók szövetsége ugy véli keresztülvihetőnek, hogy azt elsősorban csak a községekre és háromszobás, illetve annál nagyobb lakásokra kell kimondani. A városokban a védett személyek lakását csak akkor lehetne szabaddá tenni, ha már a városok és a nagy ipari vállalatok uj lakásokat épitettek tisztviselői, alkalmazottjai és a munkások részére.

A kisantant a Népszövetséghez fordul a szentgotthárdi fegyvercsempészés miatt

A Pravda a Népszövetség kezdeményezését sürgeti

A kisantant katonai kutatást fog követelni Magyarországon

Beogradból jelentik: A Szentgotthárdon feltartóztatott fegyverszállitmány kérdése élénken foglalkoztatja most már a beogradi közvéleményt is, amely eleinte nem tulajdonitott nagyobb jelentőséget a kérdésnek.

Prágából és Bukarestből olyan hirek érkeznek, hogy ott is épugy, mint Beogradban, a kérdésnek a Népszövetség elé való vitelét kivánják és a kisantant államok együttes lépése küszöbön áll.

A külügyminisztériumhoz közelálló *Pravda* az üggyel kapcsolatban a következőket irja:

— A magyarországi hadianyagszállitás ügyében a kisantant államok között még nem voltak tárgyalások. Szövetségeseink sajtója erről a kérdésről igen élesen ir, ami érthető és természetes, mert bennünket, Magyarország szomszédait érdekel legjobban az ilyen eset.

A Népszövetség statutumai szerint az ügy a Népszövetség hatáskörébe tartozik. Eszerint Magyarország a Népszövetség ellenőrzése alatt áll és el lehet tehát várni, hogy a Népszövetség maga veszi kezébe az iniciativát.

Ha azonban a Népszövetség nem venné a kezébe a dolgot, akkor a Népszövetség lefegyverzési bizottságában nem kivánt jelenségek, sőt egész munkájában valóságos fordulat következhetik be. Ezért a Népszövetség gyors intervencióját kell elvárni.

Mint Genfből jelentik,

a Népszövetség főtitkári hivatalában még semmit sem tudnak a kisantant államok kormányainak jegyzékéről,

noha egyes külföldi lapok már vasárnap jelezték, hogy a kisantant egyik állama, más verzió szerint mind a három kormány együttesen felszólitást intézett a Népszövetséghez, hogy rendelje el a vizsgálatot az Olaszországból származó fegyverszállitmány ügyében.

A Népszövetség főtitkára valószinünek tartja, hogy ilyen jegyzék érkezni fog és a kisantant államai katonai kutatást fognak kivánni Magyarországon.

Mint Londonból jelenti a *Times* prágai tudósitója szerint a csehszlovák kormány hivatalos álláspontja az, hogy

meg kell várni a tényállás felderitését,

miután mindeddig csupán ellentmondó jelentések érkeztek. Jelenleg élénk eszmecsere folyik Beograd, Prága és Bukarest között arról, vajjon az esetet egyszerü váminciedensnek kell-e tekinteni, vagy politikai jelentőséget tulajdonitsanak-e neki.

Egy félévvel meghosszabbitották a jugoszláv-olasz szerződés felmondási határidejét

Létrejött a megegyezés Beograd és Róma között

Beogradból jelentik: A jugoszláv és az olasz kormány között

létrejött a megegyezés a barátsági szerződés felmondási határidejének meghosszabbitására.

A kérdés körül hosszu tárgyalások folytak Beograd és Róma között. A barátsági szerződés 1929 január 27-ikén jár le és egy évvel a lejárat előtt mondható fel. A jugoszláv kormány azonban nem akart élni a felmondás jogával, miután

mindkét országban az a kivánság merült fel, hogy tisztázzák az egymás közti viszonyt, amely az utóbbi években, különösen Albánia miatt állandóan feszült volt.

Igy merült fel a felmondási határidő meghosszabbitásának eszméje. Róma elfogadta Beograd ajánlatát és **a felmondási határidőt 1928. julius 27-ikéig tolták ki.**

A két ország diplomáciája ilyen módon időt nyer ujabb tárgyalások előkészitésére.

Diplomáciai körökben a megegyezésnek nagy jelentőséget tulajdonitanak, tekintettel arra, hogy a megegyezés egybeesik a francia-olasz tárgyalásokkal.

„A sors akarata, hogy fiam rossznak született"

Látogatás a halálra itélt Börcsök Mihály apjánál — Az öt árva Börcsök-gyerek

A Bácsmegyei Napló kiküldött munkatársától

Sztaribecsej lakossága, amely mindvégig nagy érdeklődéssel kisérte a Szabó-büntény főtárgyalását, még mindig az itélet hatása alatt áll. Mégis, amikor a közvélemény tudomásul vette, hogy Szabó Mihálynét és Börcsök Mihályt a biróság kötél általi halálra itélte, egyben nagy részvét nyilvánult meg a gyilkos vő apja, Börcsök Sándor iránt is, aki a község egyik legtekintélyesebb polgára és akit valósággal beteggé tettek azok az izgalmak, amelyek a borzalmas büntény felfedezése után érték.

Az apa itélete

Börcsök Sándor bentlakik a községben, saját házában, amelyet hatalmas udvar vesz körül. A ház elhagyatottnak látszik, ablaktáblái szorosan bezárulva, hogy még a napfény se hatoljon be a szomoru szobákba, amelyekben a gyilkos egykor gyermekéveit töltötte. Amikor belépek a kiskapun az udvaron csak egy komondor fogad, az is egy-két vakkantás után elhallgat. Az udvaron egy lélek sem mutatkozik és amikor bekopogok az előszoba ajtaján, fátyolos hang rá a válasz:

— *Tessék . . . Kit keres az ur?*

Börcsök Mihály luga, aki amikor megtudja, hogy mi járatban vagyok készséggel indul a belső szoba felé, hogy apját előhivja, de mire beérne, már az ajtóban áll egy hatalmas, egyenestartásu, komoly tekintetü ember, akinek testtartása megcáfolja azt, hogy már hetven éves. Ez Börcsök Sándor, Börcsök Mihály apja.

— A fiam gyerekkora — ismétli kérdésem és a további szavakban az engedetlen, vagy, csökkönyös gyermek portréját rajzolja meg.

— *Már gyerekkorában lopott, hazudott.* Éreztem, hogy nem lesz belőle jóravaló ember. Ami vár rá, azért nem sajnálom. Ha megölte Szabó Mihályt aki második apja volt, épp ugy megölhetett volna engem is . . . *Egész életében pénzéhes volt.* A háboru alatt is, ahelyett, hogy hatvan esztendős apját segitette volna, aki munkáshiány miatt alig tudta müvelni nyolcvan holdas birtokát, máshoz szegődött ispánnak . . . — de ott sem szerzett becsületet . . . A házasságát mindig elleneztem. Erős kezü asszony még embert faragott - volna belőle . . . rossz asszonyt kapott, taplót a tüzre . . . *Megérdemelte a kötelet* . . .

Amikor kikisér a kapuig, még hozzáteszi:

— *A sors akarata, hogy a fiam rossznak született . . .*

Az öt Börcsök-gyerek

A halálra itélt Börcsök Mihálynak öt gyermeke van. A legnagyobb Börcsök Margit, tizenhat éves, a legkisebb a másfél éves Nándor, a többi három közül a Ferenc tizenegy, az Aladár öt és a Vilmos három éves. Öt gyermek, akik ugyszólván, minden támasz nélkül magukra maradtak, ott élnek a Szabó-portán. A legnagyobb, a Margit viseli a többi gondját és ezt a feladatot a legnagyobb komolysággal végzi. Amikor felkerestem a Börcsök gyerekeket, csak négyet találtam odahaza, Margit templomba ment.

Az öt éves Aladár a konyha küszöbén játszadozik. Amikor meglát, rám emeli a csodálkozó szemét. Megkérdem tudja-e hol vannak szülei.

— Tudom hát — mondja — *és nem is sajnálom őket.*

A beszélgetésre figyelmes lesz a Ferenc, odajön és belekapcsolódik a beszélgetésbe. Értelmes gyereknek látszik, a második elemibe jár.

— Az apámat sajnálom egy kicsit — feleli, az anyjáról nem akar beszélni. Szemében könny csillan meg és hirtelen befordul a szobába. A másik kettő utána, a legkisebbik testvér ágya köré és ott valamennyien sirva fakadnak . . .

H. L.

A MODERN SÁMSON

Az erőművész egyik mutatványa közben megsebesült — A merész szuboticai földbirtokos esete Marijan Matijevicscsel — Szubotica az erőművészet számára nem talaj

Mariján *Matijevics*, a likai hős, aki Amerika sportolóit is meghóditotta izgalmas, érdekfeszitő mutatványaival, Szuboticán kevés érdeklődőt vonzott. Az előadás inkább lelkes, mint nagy közönség előtt folyt le és csemege volt azok részére, akik az izgalmat szeretik, de a humor kedvelői se csalódtak.

Az *izgalmat* a mutatványok keltették, a *humort* egy ismert fiatal szuboticai földbirtokos okozta, aki minden áron szerette volna összemérni erejét a világ legerősebb emberével.

A közönséget nyolc órakor bágyadt tangózene fogadta. A likai hős kissé elszomorodva ült a pénztárban nyolc éves *Márkó* fiával. Márkó a papa utódja, impresszáriója és konferenszja. Az erőművészt láthatólag indiszponálta a gyér érdeklődés. Lassan, mint az eső, megindult a sürgető taps. A balkon megmozdult, mert kilenc óra is elmult, de az előadás nem kezdődött meg.

Végre...

Mikor az izgalom tetőfokára hágott, szétnyilt a függöny. A szinpadon csak a »szerszámok« látszottak: vasléccek, márványtömbök, hordók, kalapácsok, kardok, láncok, hatalmas sulyok, deszkák, üllő... A csodálkozás átmorajlott a termen: a szinpad olyan volt, mint egy ókori kinzókamra és ettől a látványtól már jóelőre szuggerálva volt a publikum.

Az erőművész hosszu szürke köpönyegben belépett, maga előtt vezetve Márkó fiát, aki rövid beszédet mondott — *a testvéri szeretetről.* Utána a papája beszélt és mélyen fájlalta, hogy a szép fehér Szubotica ennyire közömbös tud lenni iránta. Vigasztalásul a jelenlevők viharosan megtapsolták a *Modern Sámsont,* aki szemmelláthatólag rosszkedvüen kezdte meg a müsort. Indiszpozíciójának tudható be, hogy a harmadik számnál szerencsétlenség történt.

Egy hetvenöt liter vizzel megtöltött hordót emelt fel lábaival a likai hős, mig több hasonlóképpen sulyos hordót a testére raktak. A közönség félelkezetvisszafojtva nézte az erőművész minden mozdulatát, *amikor a lábával a levegőbe tartott hordó megbillent és Matijevics arcára zuhant.*

A nők felsikitottak, a férfiak felugráltak, mert *Matijevics arcából kiszökkent a vér és azt hitték, hogy a koponyája szakadt be a roppant suly alatt.* Az erőművész felugrott és kiszaladt. A zenekar gyorsan egy indulót kezdett játszani, de a teremben egyre idegesebb lett a hangulat. A közönség izgatottan tárgyalta a balesetet, *de alig telt el négy-öt perc, a szinpadon két hatalmas vérző sebbel az arcán — mosolyogva — megjelent Marijan Matijevics* és miután elmondott egy viccet az orvosról és feledékeny pácienséről, megnyugtatta a közönséget, hogy ez katona-dolog, történt már vele nagyobb szerencsétlenség is. A müsort tovább folytatta a roppant erejü atléta, de gyakran kellett a sebből szivárgó vért az arcáról letörölni.

Jókedvü lett. Egyetlen ütéssel tizcentiméter hosszu vasszöget vert át egy deszkalapon és pusztakézzel pillanat alatt kiszedte. Majd 480 kiló sullyal a fogai között táncolt. Vaslécet görbitett be fogaival. Fején vasrudat hajlitottak be. Aztán karikává gyurt egy vaslécet, melyet amerikai módon árverésen eladott. Az összehajlitott sulyos vasdarab kikiáltási ára egy para volt, de szenvedélyes licitálás után percek alatt hétszáz dinárra verték fel az árát: végül egy elkeseredetten küzdő hölgy lett a vasperec.

Igy folydogált az előadás, amikor váratlan esemény történt, amely egy órán keresztül *derültségben tartotta a publikumot.*

Egy fiatal szuboticai földbirtokos merész lendülettel fenntermett a szinpadon. A *Sámson*, aki ebben a *percben épen* pénzdarabokat fujt ki egy söröspohár fenekéről, meghökkent, mikor eléje toppant a furcsa idegen.

— *Tessék parancsolni* — kérdezte a világ legerősebb embere az előtte álló urat.

Az ambiciózus földbirtokos nekipirultan kiabált a Sámson felé:

— *Itt a kezem, szoritsa meg, szoritsa addig, mig azt mondom jaj, de csak akkor eressze el, ha jajgatok.*

Ezt mondta és diadalmasan körülnézett a terembe. A közönség hahotázott, ami végkép felbőszitette a derék földbirtokost.

A világ erős embere mosolygott, majd atyai hangon igy szólt:

— *Hallja kedves barátom, én nem akarom, hogy maga holnap a kórházban feküdjön.*

A földbirtokosnak több se kellett. Hogy ő a kórházban... arcát elöntötte a vér. Letépte kabátját, felgyürte ingujját és vérben forgó szemekkel körülnézett.

A vér *megfagyott ereimben.* Nem tudtam mi fog itt történni.

A földbirtokos kisujjával felkapott egy 20 kilós sulyt, a levegőbe emelte, meglóbázta és lecsapta a padlóra, aztán kidüllesztett mellel kiabálta:

— *No, most se szoritja meg a kezemet, mit fél?*

Sámson atyai nyugalommal mosolygott és felemelte a tenyerét, küzdött magával, hogy megszoritsa-e az ifju kezét... de hirtelen meggondolta magát. Nem akart szoritani.

A közönség már pisszegni kezdett, majd hirtelen kitört a kacagás orkánja. A földbirtokos lesétált a szinpadról. Rémesen dühös volt, felkapta kabátját és — leült. Tovább nézte az előadást.

A kis csetepaté után zavartalanul folyt tovább az előadás. A szünet után a kis Márkó bejelentette, hogy bárki lekötözheti, ő tiz perc alatt megszabadul a kötelékektől.

A papája közbeszólt.

— És ha te összekötözöd azt a bácsit, aki az előbb velem akarta a kezét megszoritttatni, ő mikor szabadulna ki?

— *Tiz év multva* — felelte büszkén a Sámson fia.

A földbirtokos azonban nem állt — kötélnek. Ott hagyta a modern Sámsont, aki mégsem vállalkozott arra, hogy a kezét megropogtassa.

(sz. e.)

Okirathamisitással vádolnak Budapesten egy volt szentai ügyvédet

Kalmár Simon Ernő dr. a vádlottak padján

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék hétfőn tárgyalta *az okirathamisitással vádolt* szentai származásu és a Vajdaságban is ismert dr. *Kalmár* Simon Ernő ügyvéd bünügyét, aki a kommün alatt a *Népszava* munkatársa volt, később pedig a fajvédő lap, a *Nép* munkatársa lett.

Kalmár ellen *Stetanovszky* Gusztáv, a Magyar Távirati Iroda volt munkatársa tett feljelentést. 1925. februárjában megállapodott Kalmárral egy közös törökországi üzletre és *bianco aláirással ellátott kötelezvényt adott át* neki azzal, hogy az üzletnél felhasználhatja. Az ügyvéd azonban ezt a kitöltetlen kötelezvényt felhasználta arra, hogy irógépen kitöltötte 40 millió koronára és *ezt a pénzt mint adósságot be akarta rajta hajtani.*

A tárgyaláson dr. Kalmár azzal védekezett, hogy Stetanovszkynak 32 milliót adott kölcsön, amely kamataival 40 millióra szaporodott. Stetanovszky erre *az adósságra adott át neki egy kötelezvényt,* amelyet ő jogosan használt föl. Stetanovszky *ezzel szemben azt vallotta,* hogy *Kalmár nem adott neki kölcsönt* és a bianco kötelezvényt nem adósság fejében adta.

Özvegy Csillag Károlyné, Kalmár dr. volt anyósának és Kalmár volt feleségének kihallgatása után *az ügyész a vádat elejtette,* mire Stetanovszky védője vette át a pótmagánvádat, a bíróság azonban *dr. Kalmárt felmentette a vád alól.* Stetanovszky felebbezett a felmentő itélet ellen.

HIREK

Kiscsoda a havasé:ben

Mondjátok, miért törölték el az uj drámairók a magánbeszédet? Azért, mert természetellenesnek tartották.

Ez a cingár atyafi azonban egyedül baktat a havas uccákon és szakadatlanul társalog a téli éjszakával, a csillagokkal, önmagával. Többet beszélt eddig, mint az összes shakespeare-i hősök együttvéve. Hangosan gondolkozik. Meg nem irt verseit mondogatja, rimek nélkül, de bizonyos lendülettel és ütemmel. Mindnyájunkban szunnyadoznak ilyen versek.

Valamely kurtakorcsmában felöntött a garatra és most, éjfél után hazafelé igyekszik, gyorsan, alig tántorogva. Olykor leveszi kalapját széles, tagleléssel, olykor kitárja mindkét karját. Amint a lankáról lefelé siet, egy tekintetet vet az alvó városra és igy szónokol:

— Mert én szerettelek benneteket. *Én mindenkit szerettek* — a szót kikapja és hangsulyozza kiabálva, szinte dühösen. — *Mindenkit, mindenkit.*

Sanyarú Vendelhez hasonlit a szellős naspolya — sárga felöltőjében, amilyent ma már csak zsibvásárokon látni. Egy templom előtt, a falon megpillantja a kőfeszületet, melyen ott didereg az Ember Fia, meztelenül, behavazva. Sokáig szemléli, közeledik és távolodik, roszszalólag csóválja fejét, mintha ezt mormolná: »jellemző«. Csak később szólal meg:

— Téged is föllieszitettek. Amit veled tettek, az nem is volt emberi. Az — és itt keresi a kifejezést, végül meg is találja — az valósággal embertelenség volt.

Én talán jobban, szenvedélyesebben és ékesebben tudtam volna ezt kifejezni, de barátom teljesen meg van vele elégedve. Magam is. Ugy beszél erről az isteni tragédiáról, a fölháborodásnak azzal a frisseségével, az érzésnek azzal a robbanó közvetlenségével, mintha mindez a közelmultban történt volna. Egy darabig némán ácsorog, aztán folytatja utját és mondókáját:

— Nincs nekem senkim. Senkim a világon. Szegény bélistás tisztviselő vagyok én — szóról-szóra ezt mondja, a közvetlen jellemzés elavult formulájával él, noha senki se jár az uccán kivülem, akit nem láthat, mert mögötte halkan csonok a hóban, a sötétben. — No mindegy. Ha rosszabb lesz ezután, azt se bánom.

Arca egy gázlángnál föllobban. Sárga és borostás, negyvenéves, éhes férfiarc. Ereiben régi gubacs-tinta folyik, iroda-porzóval, itatóspapir-galacsinnal. Messze a járdán árnyak mozognak, tétován. Csapatosan jönnek a hólapátolók a férfiak lapáttal, az asszonyok seprővel. Az atyafi gyönyörködve szemléli az éji menetet, mely boros képzeletében valami délibábosan nagyszerü lehet, ezerszer ekkora monstre-film. Meg is jegyzi:

— Az oroszországi visszavonulás.

Nevetnek raita. Egy öregasszony, ki leghátul jár, seprőhajtóul, vállán a seprűvel, mint egy hozzátartozó, husz fillért kér tőle, azzal, hogy ma még nem evett kenyeret. Nyilván hazudik. De a szegények okosak és leleményesek. Ők sohase fordulnak a józan gazdagokhoz, hanem egymáshoz, kik mindig részegek, vagy a bortól, vagy egyébtől. Tudják, hogy eredményesebb egymást fesztogatni. Barátom már kotorász zsebeiben:

— Jöjjön ide, anyám. De előbb csókoljon meg, édesanyám.

Az anyóka tiltakozik vagy inkább szerénykedik. »Ha látná, milyen csunya vénasszony vagyok...« Nem értette meg szegényt. A részeg lelesz szándékáról. Piszmog, kecmeregve keresi elő egyenként a fillérjeit, de csak tizenkettőt tel. Nincs többje. Ezt odaadja. Ő pedig ezalatt orvul egy pengőt csusztatok az atyafi felöltő-zsebébe.

Nem irgalomból, csak tréfából, hogy mesterségesen előidézzek egy csodát. Képzeljétek, holnap reggel, ha majd föl-pislant, ámulva fogja látni, hogy a jó jót szül s általa a semmi is megfiadzik.

Bevallom, korunkban, melynek nincs hite, legendája, szeretek időnként ilyen gonosz félreértéseket támasztani.

Kosztolányi Dezső

*

VÁROSI SZINHÁZ. Január 11: *Boris Godunov*, opera Musorskytól. (A beogradi Opera vendégjátéka.)

Január 12-ikén: *Az elvarázsolt szépség*, balett Čajkovskytól. (A beogradi Opera vendégjátéka.)

Az operához (január 10) váltott jegyek január 11-ikére, a baletthez (január 11) váltott jegyek január 12-ikére érvényesek.

Jegyek még korlátolt számban kaphatók naponta délelőtt 10—12-ig, délután 3—6-ig a szinházi pénztárnál.

*

— **A királyné születésnapja.** Hétfőn ünnepelte az ország Mária királyné születésnapját. Az egész országban minden templomban ünnepi istentisztelet volt. Beogradban a székesegyházban tartott istentiszteleten a király képviseletében Hadzsics tábornok jelent meg. Résztvettek az istentiszteleten a kormány tagjai, a Beogradban akreditált diplomaták, a hadsereg és a főváros képviselői, azonkivül a nemzetgyülés több tagja, köztük Davidovics Lyuba és Pribicsevics Szvetozár. Noviszadon a püspöki templomban Csirics Irenej püspök celebrálta az ünnepi misét. Este a tiszti otthonban fényesen sikerült bál volt. — Szuboticán ugyancsak ünnepi istentisztelet volt minden templomban és este a városi szinház koncertjében fényes bált rendezett a város.

— **A magyar párt elnöki tanácsának ülése.** Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa január 14-ikén Szuboticán ülést tart. A magyar párt elnöki tanácsülésén az általános politikai helyzettel fognak foglalkozni.

— **A zsidó Nőegylet bálja.** A zsidó Nőegylet és Népkonyha január 14-ikén tartja ezidei jelmez-báliát a Lloyd helyiségeiben. Meghivókat az idő rövidsége miatt nem bocsájt ki a rendezőség.

— **Felgyógyult Wajszlovics szállótulajdonos, a nagyváradi diákzavargások félbolttravert áldozata.** Nagyváradról jelentik: Wajszlovics Emil szállodatulajdonos, a nagyváradi diákzavargás alkalmával szenvedett sulyos sérüléséből teljesen felgyógyult. Mint ismeretes, Wajszlovics törrel a kezében védelmezte meg szállodáját az elpusztitás ellen. Több diákot megsebesitett, amikor leütötték és fején borzalmas sérüléseket szenvedett. Wajszlovics felgyógyulása egész Erdélyben ősznte örömet keltett.

— **A görög külügyminiszter beszéde a jugoszláv-görög viszonyról.** Athénből jelentik: Michalokopulosz görög külügyminiszter nagy beszédet mondott a Jugoszlávia és Görögország közt levő viszonyról. Elmondotta, hogy a jelenlegi görög kormány nem ismerheti el a Jugoszlávia és Pangalosz közti megállapodásokat, melyek bizonyos engedményeket adnak Jugoszláviának a szalonikii kikötő kérdésében és a Szaloniki—Gyevgyelija vasutvonalat jugoszláv kezelésbe engedi át. Ezek az engedmények — mondotta Michalokopulosz — Görögország szuverénitását csorbitják meg és ilyen megállapodásokat a görög parlament nem ratifikálhat. Ezt Beogradban is tudják és belátták, hogy ezeknek a régebbi megállapodásoknak nincs létjogosultságuk. A két kormány között ujabb tárgyalások indultak meg és görög részről előzékeny javaslatot tettek a szalonikii kikötőben Jugoszláviának nyujtandó kedvezményekre vonatkozólag.

— **Országos zsidó kántorgyülés Szuboticán.** A jugoszláviai zsidó kántorok szövetsége február 7-ikén délelőtt tiz órakor Szuboticán gyülést tart. A szövetség felhivja a Vajdaság összes elsőmásod és harmadrendü zsidó kántorait, hogy saját érdekükben jelenjenek meg a gyülésen. A résztvenni szándékozók jelentsék ezt Bosser József szuboticai főkántornak, aki gondoskodni fog elszállásolásukról.

— **Fütővizsgák Becskereken.** A legközelebbi lokomobil fütői és kezelői, valamint stabil fütői vizsgát február 11-én, a stabil gépkezelői vizsgát pedig február hó 15-ikén tartják meg Becskereken. A vizsgázni szándékozóknak február hó 6-ikán délelőtt kell jelentkezni a vizsgáztató bizottságnál Becskereken Obala Princeze Jelene 4. szám alatt. Ugyanezen a napon kezdődik meg a jelentkezők tanfolyama is. A vizsgázóknak a következő okmányokra van szükségük: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. erkölcsi bizonyitvány és 3. a hat hónapi gyakorlatot igazoló bizonyitvány, amely gyakorlatot vizsgázott gépész mellett végezte. Ezt a bizonyitványt köteles a géptulajdonos kiállitani és a község által hitelesittetni.

— **Ellopták egy 600.000 leies temesvári bankrablás tettesét.** Temesvárról jelentik: Az Agrár-Takarékpénztár pénztára előtt ismeretlen tettes ellopta a temesvári Mümalom pénztárosának aktatáskáját, amelyben hatszázezer lei készpénz volt. A gyanu azonnal Jaczkovics Sándor rovottmultu házalóra terelődött, aki a lopás után eltünt Temesvárról. A rendőrség megállapitotta, hogy autón Arad felé szökött. Izgalmas hajsza után Abba-Juliánál elfogták Jaczkovicsot, akinél a lopott pénzből még ötszázharmincnyolcezer lei megtaláltak.

— **Késmárkon jelentkezett Thököly Imre lengyellé lett ivadéka.** Késmárkról jelentik: A késmárki járásfőnök hivatalában vasárnap megjelent egy Thekely nevü lengyel állampolgár, aki a járásfőnök segitségét kérte, mert meg akarja állapitani a nagy magyar forradalmáról való vérrokonságát. Iratokat mutatott be a járásfőnöknek s az elsárgult okmányok alapján a tizennyolcadik század elejéig vezette vissza családfáját. Az okmányok alapján bizonyitani igyekezett, hogy Thököly Imre gróf ivadéka s a neve Thököly-ről Lengyelországban hasonult át Thekely-re az ottani idioma alapján. A járási főnök kérdésére az idegen kijelentette, hogy van egy fia és egy leánya, akiket Amerikában gazdagon kiházasithatna, ha vissza tudná szerezni grófi rangját. Az állitólagos Thököly-sarj személyazonosságának felderitésére megtették a szükséges intézkedéseket.

— **Halálozás.** Dobó Jákó nyugalmazott államvasuti főfelügyelő hétfőn reggel hetvenkétéves korában Szuboticán elhunyt. Temetése kedden délután három órakor lesz a zsidó temető halottasházából.

— **A noviszadi nőegylet ujabb szaktanfolyama.** A noviszadi szerb nőegylet január 16-ikán ujabb varrónő- és szabászati tanfolyamot nyit, amelyhez a beiratások naponta délelőtt 8—12-ig a Nikolajevszka portában levő iskolában eszközölhető.

— **A saját lábába lőtt.** Becskerekről jelentik: A szerb karácsony éjszakáján Milicsevics Zsárkó hadnagy éjjel tizenegy óra tájban ment haza a laktanyába. Utközben, amint már ez karácsonykor szokás, revolveréből a levegőbe lövöldözött. Már a Kralja Petra kaszárnya előtt volt, mikor különös véletlen folytán az egyik revolverlövéssel önmagát találta el és a golyó a lábafejébe furódott. A sulyosan sérült hadnagyot beszállitották a becskereki kórházba.

— **A Muzsikus Perkó Bajmokon.** A szuboticai mükedvelők szombaton este Bajmokon vendégszerepelnek, ahol a Muzsikus Perkó cimü operettet adják elő. Bajmokon nagy az érdeklődés a vendégjáték iránt.

— **Orlási üvegpalotában planetáriumot épitenek Brünnben.** Brünnből jelentik: Kulturkiállitást fog rendezni Brünn városa ezen a nyáron és egy olyan attrakciót tervez, amelynek kétségtelenül sikere lesz. Vasbetonalapra üvegpalotát fognak épiteni, amelyben egy planetárium lesz. Az üvegpalota két emeletének külső részein mulatóhelyiség, táncterem, hangversenyterem és üzlethelyiségek fognak sorakozni, a belső rész, amelynek kupolája tejüvegből készül, maga a planetárium. Az egész üvegpalotát gépszerkezet forgatja, ugyhogy óránként 6—8-szor fog forogni tengelye körül. A planetárium napja 8 méter átmérőjü lesz.

Ketten beszélnek

A vasárnapi szélviharban: kilós cserepek hullnak alá a városháza tetejéről. A toronyóra nagymutatója őrülten ugrándozik a 12-es és a 6-os számjegy között, zsindelyek és kalapok száguldoznak a levegőben. A korzó tellesen kihalt, csak két baklis nyargal fel-alá rendületlenül.

— Pocsék volt tegnap este a Garbó!

— Kritikán aluli!

— És az ilyennek van sikere!

— Sikere? Bőgnek utána a férfiak.

— Ezt nevezik mifelénk müvészetnek. A lábal...

— De Lili! Azt a két lőcsöt gondolod?

— Elsülyednék szégyenemben! *(A saját X-cit mutatja.)* Hál isten...

— És milyen perverz! Mindig a nyelvével csókol. Láttad a multkor, hogy összebujtak a Gilberttel?

— Na hallod, hiszen jegyesek.

— Ta, ta, ta, én nem dülök be az ilyen maszlagnak. Ezzel csak a kávénénikék száját akarják betömni...

— Irtam neki a multkor, de még csak nem is válaszolt.

— Én is kiseleiteztem a reprezentativ albumomból. Nem adok neki két évet és a kutya se fog rá emlékezni!

— Majd a mi studiónkban...

— ???

— Még nem hallottad? Palicson filmgyárat fognak épiteni.

— !!!

— Biztos forrásból tudom, tekintve, hogy kihallgattam a papámat, amikor a Zukor Adolf megbizottjával tárgyalt. Ő is beszállt az alaptőkébe...

— Szóval...

— Moziszinésznő leszek!

— És a szüleid?

— Próbáljanak ne beleegyezni! Csak az a Tivadar nyugtalanit...

— ?

— Azzal fenyeget, hogy lelő, ha otthagyom. Tulajdonképen nem bánnám, mert egy kezdő primadonnának jó reklám egy szerelmi dráma, de...

— Attól tartok, hogy tényleg eltalál. A nyomorult ugyanis kitünő céllövő. Tavaly a körvadászaton vaddisznókat is lőtt.

— Menj hozzá feleségül.

— Majd megőrültem egy tojásosom kettétörni a karriéremet. Legfeljebb a cowboy filmeknél tudnám használni...

(A szél magasra lebbenti a szoknyáját. Félmeztelenül szaladgálnak a dühös orkánban. A kicsike felsóhajt.)

— Kár, hogy nincs kéznél egy operatőr! Olyan vas premier planokat lehetne most csinálni a lábaimról!

— **Zsidó hitközségi választások Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó hitközség február 26-ikán tartja meg képviselőtestületi választásait, amely iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az eddigi helyzet szerint két lista lesz, az egyik a jelenlegi két képviselőtestületi párt fuzionált listája és egy ellenzéki lista.

— **Eljegyzés.** Iritz Magda (Noviszad) és Pataki Imre (Noviszad) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Viharok Bácskában.** Szombaton egész Bácskában heves orkánszerü szélvihar pusztitott, amely több helyen jelentős károkat okozott. Mint Szentáról jelentik ott szombaton egész nap óriási szélvihar dühöngött. A szél nagyon sok fát tépett ki és számos keritést döntött össze. Az Eugen-szálloda homlokzatáról öt méteres darabban hullott le a vakolat, a városháza tetejéről mintegy kétszáz cserépzsindely esett le. Halász Menyhért tanitó házának uccai kőkeritését teljesen kidöntötte a vihar. A szállásokon majdnem minden tanyán száz meg száz méterre sodorta a szalmakazalokat, szárkupokat a szél. A szombati orkánt vasárnap szélcsendes enyhe idő váltotta föl. — Csantavirről jelentik: A szombat délutáni szélviharnak Csantaviren halottja is van. Szalóki Antal negyvenkét éves ember a kutra ment vizért. A gyenge szervezetü férfit egy szélroham elkapta és ugy a földhöz vágta, hogy agyrázkódást szenvedett és délután meghalt. A vihar ereje a tetőkről több kéményt lesodort. A kár jelentékeny.

— **Telefonösszeköttetés Noviszad és Trieszt között.** Noviszadról jelentik: A noviszadi postaigazgatóság hivatalosan közli, hogy január 9-ikétől kezdve Noviszad és Trieszt között megnyilott a telefonösszeköttetés. A forgalmat a Noviszad—Beograd—Ljubljana—Trieszt-vonalon bonyolitják le. Egy beszélgetés ára 3.45 svájci frank.

— **Schwartz Vera hangversenye Noviszadon.** Schwartz Vera, a világhirü bécsi kamaraénekesnő, a noviszadi Ingyenkenyér-egyesület javára, e hó tizenötödikén a Szlovodában hangversenyt rendez. A kiváló müvésznő e hó 13-ikán Fletával, a világhirü tenoristával Budapesten és jövő hónapban Saljapinnal Bécsben együttes hangversenyt rendez.

— **A Narodna Odbrana gyülése Szentán.** Szentáról jelentik: A Narodna Odbrana szentai fiókja hétfőn délelőtt gyülést tartott Szentán. A központi szervezetet Rankovics Zsiván és Colovics Nikola tábornokok, Radoszávlyevics Milán alezredes és dr. Indics Ilija bokakotorszkai tanár épviselték. A Főtéren dr. Zagorica Iván, a helyi szervezet elnöke üdvözölte a vendégeket. A gyülés elnökéül Bozsovics Vukasin alezredest választották. Veszelinovics Radoszláv gimnáziumi tanár, Radoszávljevics alezredes, Nasztaszijevics Cséda és Popics Radován adai optáns beszédei után dr. Zagorica Iván felolvasta a rezolucijót, melyet egyhangulag elfogadtak. A rezolució megállapitja, hogy a legutóbbi évek pártoskodó rezsimjének ünzése az ország északi részén sajnálatos állapotokat teremtett. Elitéli a határozat a nemzetiségi pártokkal kötött paktumokat és egyenesen hazaárulásnak bélyegzi azt, hogy a magyar pártnak lehetővé tették a bevonulást a városházára. Este a helyi szervezet bankettet rendezett a Vass-féle vendéglőben.

— **Tizenkét napig hevert a szuboticai postán egy expressz-levél.** A postaforgalom ellen elhangzó panaszok között is egyedülálló az az eset, amely a napokban történt Szuboticán. A zagrebi Fanamet-cég december 23-ikán fontos üzleti ügyeket tartalmazó expressz levelet küldött Szuboticára a Korzó-mozi részvénytársaságnak. A levél 26-ikán érkezett a szuboticai kettes számu postahivatalba, amely az expressz levelet másnap kora reggel kiküldte a cimzett helyre. Az iroda azonban még zárva volt, mire a levelet visszavitték a postára és azt csak január 9-ikén kézbesitették ki, ezáltal jelentős veszteséget okozva a szuboticai cégnek.

— **Szerb nyelvü előadások Budapesten a nemzetközi vásár alkalmával.** Budapestről jelentik: Külföldön nagy érdeklődés nyilvánult meg a budapesti nemzetközi vásár iránt, amelynek előkészületei lázas tempóban folynak. Különösen nagy az érdeklődés a francia vasuttársaságok részéről, amelyek Budapestet aarják megtenni a délkeleteurópai propagativ tevékenységük középpontjává. Magyarországon is nagy sulyt helyeznek arra, hogy a külföldieket minden tekintetben kielégitsék és ezért többek közt a kereskedelmi kamara szerb tanfolyamot állitott fel, hogy a kiállitásra utazó jugoszláviai közönség részére kellő számu szerbül tudó vezető álljon rendelkezésre. Azonkivül a kiállitás ideje alatt több jugoszláviai gazdasági szakértő előadásokat fog tartani Budapesten.

Dr. Kovács Marcell: Polgári perrendtartás negyedik füzete megjelent. Kapható a Minerva r. t.-nál, Szuboticán.

— **Az angol rendőrök nem kapnak revolvert.** Londonból jelentik: A képviselőházban legutóbb felvetették azt az eszmét, hogy az egyre rosszabbodó közbiztonságra való tekintettel az angol rendőröket revolverrel kellene felszerelni. Hicks belügyminiszter azonban tiltakozott ez ellen és nem is lett semmi a tervből és az angol rendőrnek továbbra sem lesz más fegyvere, mint a gumibot.

— **Kétszázötven Mansfeld jelentkezett egy regényes ceyloni örökségre.** Berlinből jelentik: Ebben az évben került felosztásra a Ceylon szigetén száz évvel ezelőtt elhunyt Mansfeld Erich hamburgi hajótulajdonos özvegyének öröksége, amely körülbelül 30 millió birodalmi márkára becsülhető. Több mint száz éve egy Volsteadt Karolina nevü braunschweigi leány férjhez ment Mansfeld Erich ottani kereskedőhöz, aki nagyon meggazdagodott. Mansfeld Erich 1825-ben Ceylon szigetére utazott s ott hirtelen meghalt. Özvegye Bécsbe költözött, ahol 1828-ban halt meg. Egy évvel halála előtt megirta végrendeletét, amelyben az egész vagyont egykori férjének egyenes leszármazottaira hagyta, minthogy házassága gyermektelen volt. Az özvegy még azt a különös intézkedést tette végrendeletében, hogy az örökséget pontosan az ő halála után száz év mulva kell felosztani. Érdekes a dologban, hogy Mansfeldné angol pénzben helyezte el vagyonát, kerek 15.000 font sterlinget egy londoni banknál és száz év alatt ez az összeg kamatok kamatjával megüti a 30 millió birodalmi márkát.

— **Merényletet kiséreltek meg a nicaraguai köztársasági elnök ellen.** Managuai jelentés szerint vasárnap merényletet kiséreltek meg Nicaragua konzervativ elnöke, Diaz tábornok ellen. Az elnök vidékről autón tért vissza Managuába, amikor az országuton harminc fegyveres katona támadta meg gépkocsiját. A katonák közül hárman az országut közepére álltak és ugy próbálták megállitani az autót, a soffőr azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem az autót a legnagyobb sebességre bekapcsolva, átgázolt a három támadón, ami a többieket ugy meglepte, hogy mire észretértek, az autó már messze robogott és a katonák sortüze célt tévesztett. Az elnöknek Managuába való visszatérése után két század lovasságot küldtek ki a merénylők üldözésére.

— **Kedden nyilik meg a francia parlament téli ülésszaka.** Párisból jelentik: Kedden kezdődik meg a parlament téli ülésszaka, amely tekintettel a közelgő kamarai választásokra, egész rövid lesz és legfeljebb március közepéig tart, mert az általános választások április 22-ikén kezdődnek. A kamara első ülésének napirendjén a katonai ujoncozási törvény szerepel és január 24-ikén indul meg a nagy pénzügyi vita Poincaré szanálási terve fölött, amit a miniszterelnök nagyszabásu expozéval fog bevezetni. A pénzügyi vita nyolc-tiz napot fog igénybe venni, majd ötszáz interpelláció tárgyalása következik. A szenátusban különösen az interpellációs vita igérkezik izgalmasnak, amit Briand külügyminiszter egyenes kivánságára már ősz óta egyre halogatnak.

Ne mulassz el és vásárolj még ma sorsjegyet a
„BRISTOL"-TRAFIKBAN
Telefon: 25—96. **NOVISAD** Železnička ul. 27.
Husás már január hó 11.-én! 181

Ajándékoknak

alkalmas márkás porcellánok, irókészletek. Goldscheider bronz- és márvány szobrok, valamint asztali étkezőkészletek LEGJUTÁNYOSABBAN beszerezhetők

Braća Kuńetz

Karadjordjev trg 4. Goblein képkeretezés

— **Uj elnököt választott a sztaribecseji Gazdakör.** Sztaribecsejről jelentik: Mint ismeretes, dr. Balassa Pál váratlanul lemondott a sztaribecseji Gazdakör elnöki tisztéről. A Gazdakör a napokban megtartott évi közgyülésén Zelenai Miklóst választotta meg elnöknek egy évi időtartamra. A pénztárosi tisztéről lemondott Korhec Ferenc helyére Sági Ferenc gazdálkodót választották meg.

— **A sztaribecseji polgári kaszinó évi közgyülése.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji polgári kaszinó a napokban tartotta meg évi rendes közgyülését. Az evi jelentések meghallgatása után a közgyülés megadta a felmentvényt a régi vezetőségnek és megejtette a tisztujitó választásokat. Elnök lett dr. Popovics Milán járásorvos, alelnökök Vujics Velkó nagykereskedő és dr. Nagy Sándor ügyvéd, pénztáros Milovánov Ljuba, titkár Petljanszki Iván, választmányi tagok Pavlovics Sztoján bankigazgató, Popovics Jovan, Zorics Nikola, Bozsin Szvetozár főjegyző, Radoszavljevics Vladimir könyvkereskedő, Rózsa Géza gabonakereskedő, Zsupanszki József, Kékics Szlávkó vaskereskedő, dr. Zelenai Miklós ügyvéd, Budisin Trivó t. b. szolgabiró, dr. Buzogány Mihály földbirtokos és Dzsigurszki Ackó.

Legnagyobb választék

SELYMEKBEN

és divatárukban legolcsóbb árakon részletfizetésre 13047

„ELITA" gyári lerakatnál NOVISAD, Miletićeva 19

— **Ötszáznegyven varju.** Apatinból jelentik: Aman Ferenc apatini gazda ötszáznegyven darab varjut szolgáltatott be az apatini erdőügyi igazgatósághoz. A gazdálkodó a varju darabjáért öt dinárt kapott és igy a varjuvadászat 2700 dinárt eredményezett a vadásznak.

— **A sztaribecseji katholikus földmüves ifjusági egyesület műkedvelő előadása.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji katholikus földmüves ifjusági egyesület az elmult pénteken nagy sikerrel adta elő Lukácsy Sándor »Vereshaju« cimü népszinművét. Az előadáson kitüntek Nagy Mariska, Makra Rozika, Kinka János, Horváth József, Vajda Ágnes, Horváth Ilonka, Bálint István, Hegyi Ferenc, Lakatos András, Röth István, Vámos Mariska, Mogony Matild, Vidlicska Ferenc, Iván Vicus és Pavlics Mariska. Major István nagy hozzáértéssel rendezte az előadást.

Ügyvédi iroda áthelyezése. Arszenijevics Milorád noviszadi ügyvéd irodáját Noviszadon Miletićeva ul. 35. alá helyezte át.

— **Meghosszabbitották a sztaribecseji tisztviselőválasztások pályázati határidejét.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji képviselőtestület, mint ismeretes, január elsejével felmondott az összes községi tisztviselőknek és alkalmazottaknak, abban a hiedelemben, hogy rövidesen megtarthatják az uj választásokat s igy január elsején már az uj tisztviselők és alkalmazottak foglalják el az állásokat. Az erre vonatkozó pályázati hirdetmény azonban csak december 24-ikén jelent meg a hivatalos lapban és igy bizonytalan időre el tolódott a választások ideje. A felmondás folytán az a helyzet állott be, hogy a régi alkalmazottak felmondási ideje december 31-én lejárt, az uj alkalmazottakat pedig még nem választották meg. Az elöljáróság, hogy az adminisztrációban fennakadás ne álljon be, ideiglenesen megtartotta hivatalukban a régi tisztviselőket. A pályázati határidőt a közbejött akadályokra való tekintettel január 26-áig meghosszabbitották.

— **Városi Szinház,** Szubotica értesiti a közönséget, hogy a január 10-ikére hirdetett *Boris Godunov opera január 11-ikén szerdán,* a január 11-ikére hirdetett *»Elvarázsolt szépség« január hó 12-ikén csütörtökön* lesz bemutatva.

A noviszadi Nemzeti Szinház beolvad az oszijeki szintársulatba. Noviszadról jelentik: A közoktatásügyi miniszter a jövő költségvetésben erősen redukálta a szinházak támogatására szolgáló összegeket és ennek következtében a noviszadi Nemzeti Szinház szubvencióját is törölte. Ennek következtében a noviszadi Nemzeti Szinház megszünik, illetve beleolvad az oszijeki szintársulatba, a tagok nagyrésze Oszijekre szerződik. Az oszijeki szinház az év egy részében Noviszadon játszik.

INGYEN MINTACSOMAG

DOSTAL pipere gyöngyporából. Egyszeri használat elég. Bőratka, pattanás, arctisztátalanság eltünik. Küldjön 2 dinárt bélyegben portóra. KEMIKALIJA NOVISAD 144. Gyógyszertárakban drogériákban 20 dekás eredeti karton 25 dinár. 11415

— **Előadások a vrsaci népegyetemen.** Vrsacról jelentik: Nagy érdeklődés mellett tartotta meg Vrsacon a Népegyetem rendezésében dr. Pogodin Alexander beogradi tanár, a petrogradi egyetem volt professzora előadását Tolsztoj müvészetéről és életéről. Drakulics Sztefán, a vrsaci tanitóképző intézet tanára Leonardo de Vinciről tartott értékes felolvasást.

— **Tüz Ritisevón.** Vrsacról jelentik: A délbánáti Ritisevo községben Anca Andrei udvarán tüz támadt. A falu népe azonnal hozzáfogott az oltáshoz és két órai munka után sikerült a tüzet lokalizálni. Az istálló és több gazdasági épület azonban elpusztult. A kár 30.000 dinár.

Számos nöi bajnál a természetes »Ferenc József« keserüviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyitványai tanusitják, hogy a rendkivül enyhe hatásu *Ferenc József* vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Aszfaltozzák a belacrkvai utakat.** Belacrkváról jelentik: Az állomáshoz vezető Beogradi uccának aszfaltozási munkálatai most nyertek befejezést. Az aszfaltozás a városnak több mint 400.000 dinárba került. A belacrkvai uccák aszfaltozását tavasszal tovább folytatják.

— **Tisztviselőválasztás Novibecsejen.** Novibecsejről jelentik: A napokban tartotta meg ülését a novibecseji képviselőtestület. Az ülésen az ellenzék kivonulása után jegyzővé Kelenics Bogdánt, aljegyzővé Pavlovics Vojiszlávot, adóügyi jegyzővé Martinenko Borist, irnokká Kiszelicski Lajost választották meg.

FILM

A hermelines hölgy

Bemutató a Lifka-Moziban

A Lifka-mozi uj filmje a *»Hermelines hölgy«* tipikusan amerikai film minden különösebb rendezői ötlet, nagy feltünőbb szinészi produkció nélkül. A mese azonban érdekes, a felvételek tiszták és a cimszerepet olyan szép nő játssza, mint Corinne *Grifith.* Ez pedig együtt biztositja a közönség-sikert.

A Monna Vanna óta annyiszor felhasznált hermelin-köpenyes mezitelen nő motivuma áll itt is a cselekmény központjában, de ügyes ötlet, hogy itt az egész találkát csak megálmodja a férfi, az ellenséges csapatok ezredese. Ez az álomjelenet a végén sokkal ügyesebb és mulatságosabb helyzetet teremt, mint amilyen befejezést a közepes amerikai filmektől általában megszoktunk.

A »Hermelines hölgy« csütörtökig kerül szinre mindennap a Lifka-moziban.

(l. f.)

SPORT

A spliti Hajduk kétszer játszott döntetlenül a maltai válogatottal

Splitből jelentik: A Malta-szigetén már két hét hete turázó spliti Hajduk nagy sikerrel fejezte be turáját: kétszer egymásután eldöntetlen eredményt ért el az igen erős összeállitásu maltai válogatottal szemben.

A pénteki első mérkőzésen, amelyen tizenkétezer néző vett részt 1:1 volt az eredmény, annak dacára, hogy a Hajduk két főerőssége Rodin és Kurir nélkül állt ki, mert a két hátvédnak letelt a szabadsága és nem várhatta be a tura végét. A biró is gyenge volt ezen a mérkőzésen, mert a Hajduk egy tiszta gólját nem itélte meg ofsiede cimén egy másik alkalommal pedig nem itélt meg a Hajduknak egy elért tizenegyest A vasárnapi revánsmérkőzésen uj játékosokkal megerősödve állt ki a maltai válogatott a már fáradt spliti együttes ellen, de most is csak eldöntetlen 0:0 eredményt tudott elérni.

A Hajduk maltai hét mérkőzése közül egyet sem vesztett, hármat nyert négyszer pedig eldöntetlenül végzett. Az összgólarány 20:9. A maltai lapok a legjobb skót professzionista csapatokkal állitják egy sorba. A csapat vasárnap utazott vissza Splitbe.

Becics nem játszott a Jugoszláviában

és nem megy el Szuboticáról

Szuboticán a pravoszláv karácsonyi ünnepek alatt az a hir terjedt el, hogy *Becics,* a SAND kiváló csatára váratlanul elhagyta egyesületét és *szombaton már játszott is a beogradi Jugoszláviában a BSK ellen.*

A hir, mint értesülünk, egyáltalán nem felel meg a valóságnak, csupán annyi igaz, hogy *Becics a karácsonyt Beogradba töltötte és a tribünről végignézte a BSK és Jugoszlávia küzdelmét,* játszani azonban nem játszott és nem is kötötte le magát egyik fővárosi egyesületnél sem.

A kiváló csatár a tavaszi szezonban is a SAND-ban fog szerepelni.

Május 6-án két válogatottat állit ki Jugoszlávia

Ausztria és Románia ellen

Jugoszlávia és Ausztria között eddig csak egyetlenegy válogatott mérkőzés folyt le és pedig 1924-ben, Zagrebban, amikor a jugoszláv csapat 4:1 arányban vereséget szenvedett. Azóta számtalan esetben sürgette a revánsot a JNS, a bécsi szövetség azonban terminushiányra hivatkozva immár négy éve elodázta a Bécsben lejátszandó második mérkőzést Hosszas tárgyalások után végre nemrégiben közölte az osztrák szövetség hogy május hatodikán szabad napja van második válogatott csapatának, amely e napon Bécsben az Ausztria—Anglia válogatott meccs előmérkőzéseként revánsot adhatna Jugoszláviának. A jugoszláv szövetségben nagy megütközést keltett az osztrák szövetség bagatellizáló gesztusa, amely nemcsak hogy második csapatát állitotta ki Jugoszlávia ellen hanem *előmérkőzésnek tervezte ezt a nemzetközi találkozót.* A szövetségi igazgatótanács eleinte *vissza akarta utasitani ezt a mérkőzést,* már azért is mert ugyanezen a napon a válogatottnak Beogradban a román válogatottal kell játszania, később azonban a többség határozata értelmében értesitették az osztrák szövetséget, hogy a május *hatodiki terminust elfogadják.* Hogy az osztrákok bagatellizálását azonban viszonozzák, a szövetség elhatározta hogy ezen a napon *ugy Bécsben, mint Beogradban fellépteti csapatát, olyképen, hogy a Románia elleni csapatot amelyet beogradi játékosokból állitanak össze hivatalosan első csapatnak minősiti,* mig a Bécsben játszó, zagrebi és spliti játékosokból összeállitott csapatnak »második« válogatott lesz a neve.

A Konobarski AC vendégszereplése Beogradban. Szép kitüntetésben volt része a szuboticai pincérek sportegyesületének, a Konobarski AC-nak. Beogradi testvéregyesülete, a fővárosi pincérekből alakult Sloga Sport Klub görögkeleti karácsony két napjára meghivta a KAC-ot Beogradba, ahol szombaton a Radnicski SC-vel, vasárnap pedig a Slogával mérkőzött. Az első napi mérkőzést lehetetlenül rossz pályán játszották és a Konobarski lámpalázzal küzdő kapusának gyenge védése miatt 8:2 arányban sulyos vereséget szenvedett. Vasárnap a Sloga ellen kitünő játékot produkált a KAC és ez alkalommal csak balszerencséjének köszönheti, hogy a mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A KAC mutatott játékával a legjobb benyomást keltette a háromezer főnyi közönség között. A szuboticai pincércsapat tagjai a legnagyobb elragadtatással emlékeznek meg arról a szivélyes vendéglátásról, amelyben a Sloga őket beogradi tartózkodásuk alatt részesitette. A Konobarski AC még a tavasz folyamán revansot ad Szuboticán a Slogának.

Az első tavaszi futtatás Noviszadon. Noviszadról jelentik: A Péter trónörökös nevét viselő vajdasági lovaregylet első tavaszi futtatását március 25-ikén rendezi a noviszadi lóversenytéren.

TŐZSDE

Zürich, jan. 9. *(Zárlat.)* **Beograd 9.1375,** Páris 20.395, London 25.25 és ötnyolcad, Newyork **519,** Brüsszel **72.40,** Milánó 27.455, Amszterdam **209.25,** Berlin 123.475, Bécs 73.25, Szófia **3.7375,** Prága 15.36, Varsó 58.20, Budapest 90.725, Bukarest 3.21.

Beograd', zagrebi, noviszadi, szombori tőzsde ünnep miatt zárva.

Budapesti gabonatőzsde, jan. 9. A gabonatőzsdén nyugodt üzletmenet mellett az irányzat tartott és kisebb árjavulás mutatkozott. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.44—31.50, zárlat 31.46—31.48, májusra 31.82—31.90, zárlat 31.86—31.88, októberre 29.42—29.58, zárlat 29.52—29.54, rozs márciusra 30.44—30.46, zárlat 30.46—30.48, májusra 30.38—30.40, zárlat 30.36—30.38, októberre 24.82—24.90, tengeri májusra 25.80—25.84. A készárupiacon: Buza 30.30—31.45, rozs 29—29.50, árpa 26.50—27.50, sörárpa 29.50—33.50, köles 23—24, tengeri 22.40—23.50, zab 25.25—26.25, repce 48—50, korpa 20—2050.

Budapesti értéktőzsde, jan. 9. Magyar Hitel 91.3, Osztrák Hitel 52.1, Kereskedelmi Bank 125.1, Magyar Cukor 208.5, Georgia 15.5, Rimamurányi 115, Salgó 76.3, Kőszén 777, Bródi Vagon 2.9, Beocsini Cement 278, Nasici 189, Ganz Danubius 190, Ganz Villamos 176, Atheneum 30.5, Nova 52.9, Levante 30.4, Pesti Hazai 228. Irányzat: barátságos.

Budapesti állatvásár, jan. 9. A vágómarhavásárra 368 állatot hajtottak fel. Árak kilónkint ökör jobb 100—124, kivételesen 128 fillér, közepes 76—96, gyenge 52—72, bika jobb 98—108, kivételesen 116, közepes 84—96, gyenge 72—82, bivaly 40, tehén jobb 100—116, kivételesen 120, közepes 76—96, gyenge 51—72, kicsontozni való marha 30—51 növendékmarha 68—96 fillér. A sertésvásárra 5800 állatot hajtottak fel. Árak kilónkint elősulyban. Könnyü sertés 1.30—1.36, közepes 1.40—1.44, nehéz 1.52—1.56 pengő.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Mohács 214 (+23), Vukovár 118 (—10), Palánka 110 (—12), Noviszad 208 (—28), Zemun 170 (+10), Pancsevó 176 (+8), Szmederevó 288 (+16). Dráva: Oszijek 80 (—10). Száva: Mitrovica 415 (—29). Beograd 134 (—8). Tisza: Szenta 150 (—2), Becsej 152 (+10)

KINTORNA

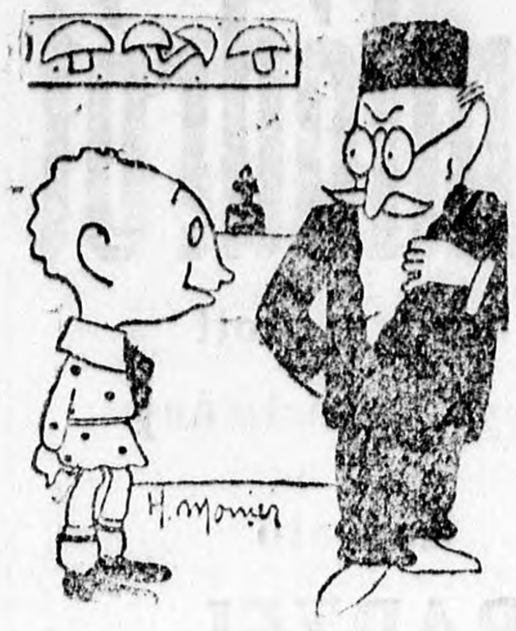

A nagypapa: Te vagy a legrosszabb gyerek a világon!

Az unoka: Akkor hát vigyáznom kell, hogy valaki rekordot ne javitson!

*

Egy szuboticai mükedvelő előadás végefelé a nézőtéren az egyik ur odafordul a másikhoz:

— Ön nem nevetett az egész előadás alatt, pedig a kómikus olyan pompásan játszott és olyan nagyszerü vicceket mondott.

— Igen, de haragban vagyok vele, hát majd csak akkor nevetek, ha haza értem.

*

Egy társaságban egy nő ének-tudását fitogtatja. A kritikus egy darabig hallgatja, majd igy fakad ki a házigazda előtt:

— Ez a nő rettenetesen énekel. Olyan hamis, hogy nem lehet hallgatni.

— Azért olyan hamis, mert ő maga sem hallja. Süket, szegény.

— Akkor el kellene vele hitetni, hogy már vége van az áriának.

*

A rendőr hajnalban észreveszi, hogy egy uriember már egy negyedórája manipulál az egyik közeli ház kapujának a zárjával. Az eset gyanus. Indul megnézni a dolgot. Ahogy odaér, elmosolyodik Rögtön látja a helyzetet.

— De uram, hogyan akarja ön kinyitni a kaput ezzel a szivarral?

Az uriember rápillant a kezében tartott szivarra, amit hasztalan igyekezett a kulcslyukba dugni és mélyen megdöbben.

— Szent Isten, én a klubtól idáig elszivtam a kapukulcsot!

SZINHÁZ

A Reinhardt-színészek szuboticai vendégjátéka. A Reinhardt-színészek január 25-ikén Szuboticán Ludwig Fulda »Jugendfreunde« cimü vigjátékát, Konstantinápolyból való visszatértük után, február 22-ikén Gerhardt Hauptmann »Rose Berndt« cimü drámáját fogják előadni.

Operettbemutató Vrsacon. Vrsacról jelentik: A bortermelők dalkörének mükedvelői nagy érdeklődés mellett mutatták be Vrsacon a »Devilde Stanislaus« cimü háromfelvonásos operettet. Az előadás gördülékeny volt és a szereplők képességeiknek legjavát nyujtották. A cimszerepben Seemayer Ferenc elsőrangu alakitást nyujtott és tehetséges mükedvelőnek bizonyult. Kornauer Mária kedves megjelenés, aki otthonosan mozog a szinpadon. Nagyon tetszett Behr Julianna. A többi szerepekben jók voltak: Milekker Magda, Richten Emma, Stark Gerhard, Schmiedt Mihály, Dorn Frigyes, Seitz Hugó, Kemler Antal és Schmiedt Ferenc.

Mesék az irógépről Szuboticán. Szabó Márton társulata január 14-ikén mutatja be a Mesék az irógépről cimü nagysikerü operettet, amelyet Szomaházy István népszerü regényéből irtak meg a szinpad számára. A darab a legjobb szereposztásban kerül bemutatásra a Népkör szinpadán. Az előadást 15-én megismétlik.

Mükedvelőelőadás Banatszki-Karlovácon. Vrsacról jelentik: A banatszki-karlováci német mükedvelők a Herzl-szálloda nagytermében szépen sikerüit mükedvelőelőadást rendeztek. A müsor keretében különösen Kratzer Vilma és Baszler Frici tüntek ki. A kitünő rendezés Leidecker Emma érdeme.

KÖZGAZDASÁG

350.000 dinárt adtak a becskereki kereskedők az esti kereskedelmi tanfolyam részére

A kereskedők és gyárosok egyesületének közgyülése

Becskerekről jelentik: A becskereki kereskedők és gyárosok egyesülete vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyülését a kereskedelmi kamara termében, amelyen *Risztics* Gyóka elnökölt. *Dragics* Milán titkár felolvasta az évi jelentést, amelyben megállapitják, hogy az elmult évben a kereskedők és gyárosok gazdasági helyzete lényegesen rosszabbodott. Sajnálattal emlékezik meg a jelentés a becskereki vámhivatal megszüntetéséről. Az egyesület ebben az ügyben küldöttséget vezetett a pénzügyminiszterhez, de a miniszter a küldöttséget nem fogadta. Beszámol még a jelentés a községi választások lefolyásáról, amelyen a kereskedők és gyárosok önálló listával vettek részt és négy mandátumot szereztek. Végül a kereskedelmi esti tanfolyam nagysikerü működéséről emlékezik meg a jelentés, amiért *Sztanojevics* Milos tanárnak, az iskola vezetőjének köszönetet mondanak.

Eckstein János javasolta, hogy a tulmagas bankkamatláb leszállitása érdekében tegyen lépéseket az egyesület. *Radicsev* Láza inditványára elhatározzák, hogy *a kamatláb leszállitása érdekében az egyesület ankétot rendez*, amelyre a pénzintézeteket és a Narodna Banka becskereki igazgatóját is meghivják. Ezután öt igazgatósági és három felügyelőbizottsági tag választása következik.

Dragics Milán titkár bejelentette, hogy *Tolveth* Oszkár, *Eckstein* János, *Deutsch* Samu, *Gotetin* Pera és *Vlajnics* Luka igazgatósági tagok mandátuma lejárt. Az igazgatóság javasolja ujbóli megválasztásukat. *Fleiner* Aladár viszont azt javasolta, hogy Aman Jánost, Teumer Sándort, Ullmann Miksát, Vlajnics Lukát és Terzin Zsivkót válasszák meg. Erre hosszabb vita indul meg, végül pedig a régi igazgatósági tagokat választották meg, kivéve Tobeth Oszkárt, aki nem vállalta a tisztséget és akinek helyére Annau János került.

Az elnök javaslatára a közgyülés egyhangulag kimondta, hogy a vámhivatal visszahozása érdekében folytatja az akciót és küldöttséget meneszt a pénzügyminiszterhez és a vámügyek vezérigazgatójához. Ezután bejelentették, hogy azt a palotát, amelyet a kereskedők három év előtt a vámhivatal céljára vásároltak, a vámhivatal megszünése folytán az egyesület 350.000 dinárért eladta Pin Pája mérnöknek. *Radicsev* Lázár inditványára elhatározták, hogy az összeget a kereskedelmi esti tanfolyami céljaira forditják.

A közgyülés ezzel véget ért.

Jugoszlávia folyamszabályozási kölcsöne. A földmüvelésügyi minisztérium törvényjavaslatot készitett a sürgős folyamszabályozási munkálatokról és a törvényjavaslatot a minisztertanács elé terjesztette. A törvényjavaslat felhatalmazza a földmüvelésügyi minisztert a Dunán, Száván, Dráván, Murán, Tiszán, Begán folyamhajózási szabályozási munkákat végezni, hogy ezáltal a hajózást, a tutajozást és a vizlefolyást megkönnyitse és áradásokat megakadályozzon. A törvényjavaslat e célra 560 millió dinár kölcsön felvételére ad felhatalmazást. Ebből a Száva szabályozására összesen 250 millió dinár, a Duna szabályozására 35, a Tisza 150, a Mura 40, a Dráva 45 és a Bega csatorna szabályozására 9 millió dinár van előirányozva.

Német dohányvásárlási tervek Jugoszláviában. Decemberben az állami dohányegyedárusitási vezérigazgatóság tárgyalásokat folytatott több nagyobb német dohánygyári céggel, amelyek nagyobb tételben akarnak jugoszláv dohányt vásárolni, amelynek ellenében kötelezték volna magukat, hogy a dohányt egységes áron hozzák forgalomba. A tárgyalások szerint a dohányjövedék a dohányt franko szállitaná az országhatárig, onnan a szállitás a német megrendelők terhére menne. A gyárak a dohányt bizományba vennék át. A jugoszláv dohányjövedéki vezérigazgatóság az ajánlattevők megbizhatósága felől informálódik és mihelyt a tudakozódásokra a válasz megérkezik, a pénzügyminiszter fog az ajánlatok sorsa felől dönteni.

Hafa Solid harisnyák
Braća Schönberger-nél Novisad, Jevrejska ul. 6

A TULSÓ PARTON

Claude Anet regénye (12)

Két nefelejtsszinü szemére gondoltam sokszor, mindig; a legváratlanabb pillanatokban ragyogott fel előttem. Néha reám nézett, mielőtt elaludtam, ölelő asszonyi karok kábulatában felém villant. Már-már üldözésnek éreztem örökös felbukkanását. Elhatároztam: minden igyekezettel és eszközzel felkeresem azt az idegen nőt, akinek az emléke igy kisért. Megbarátkozom vele — ábrándoztam — és a szeretőm lesz. Erősen hittem, hogy páratlanul teljes üdvösséget adhat csak annak a szerelme, akinek a szeme ily tiszta, ily kék. És ime, esténként végigjárom a Boulevard Saint Germain-t, hisz az ismeretlen nőnek ebben a negyedben kell laknia, mert a leveleit itt dobta be postaszekrénybe.

Általában elég türelmetlen vagyok, de most szivesen várakoztam leshelyemen. Még a vadász sem ismerhet ehhez hasonló izgalmakat. A várakozás órái alatt képzeletem minden pillanatban igen kellemesen szórakozott. Az ember elképzeli, hogy az, akit szeret, (igenis már szeret!) feléje jön. Megszólitjuk, ő megijed, de megleljük a varázs szót, amely egyszerre megnyugtatja és meg is hatja. Ime, az első lépés, csak egy, de ezermértföldes! Az első siker boldog mámorában szellemesen, okosan kezdünk beszélgetni, (ilyen pillanatban mindenki szellemes, azt hiszem) az asszony mosolyog és már el is vesztette a csatát . . . Igy szórakoztam a Boulevard Saint-Germain gyalogjáróján, miközben élesen figyeltem a körülöttem zajgó sokrétü élet ezernyi eseményét. Néha beszélgettem egy virágáruslánnyal, ott állt kis kocsija mögött, szemem tablóba foglalt bennünket s folyton arra gondoltam, hogy hatásos lesz, ha az ismeretlen nő (aki rögtön megismer) igy lát meg, amint ibolyát vásárolok. Az esti lapok megjelentek. Szabad ég alatt tudtam meg Myrmidon győzelmét, a porosz minisztérium bukását, a Rio-tinto áresését, VII. Edward őfelsége várható megérkezését. Persze valamennyi hir egyformán szürke és közömbös volt nekem.

Végre, egy szép napon, megpillantottam a nefelejtsszemü hölgyet. Rögtön megismertem, bár más cipő és más ruha volt most rajta. Középtermetü férfi haladt mellette »pirosarcu, szintelen haju, nem elegáns, egészen üres, jelentéktelen ember«, állapitottam meg rögtön. Kezében fekete aktatáskát vitt. Olyan semmitmondó megjelenésü volt, hogy kivülem bizonyosan senki sem igyekezett kitalálni, hány éves lehet. Szerintem harminc és negyven között járhatott. Oly nyugodtan beszélgetett vagy hallgatott, hogy nem lehetett más, mint férj.

Majdnem csalódást éreztem . Ilyen a férje? Hogy pihenhetett meg a nefelejtsszinü szem tekintete ilyen kevéssé vonzó férfiun? De a fantáziám már ezernyi megnyugtató magyarázatról gondoskodott a szeretett nő számára: erőszakolt házasság, családi szempontok, a vonakodás sirba vitte volna idős atyját vagy anyját, akik egyetlen leányukat, (hozomány nincs) biztos kézben akarják tudni haláluk előtt? Szinte láttam őt mint modern Iphigeniát, könnyezve, az áldozati oltárnál. Óh, hogy megnőtt szememben ez az asszony!

Pár lépésnyi távolságban követtem ezt az össze nem illő házaspárt. A Rue des Saint-Pères-en és a Rue de Sévresen át a Rue du Cherche-Midi-re értünk, itt betértek egy régi házba. Hatalmas udvar végén két kis régies villa látszott. A férfi kulcsot vett ki zsebéből. Eleget tudtam.

Nem tértem be a házmesterhez egy huszfrankos bankjegy csücskét mutogatva. Elsősorban azért, mert nem türök el visszautasitást, emiatt már sok kellemetlen percem volt. Azután, mert még lángolva, szerelmesen is óvatos és ravasz maradtam. Eredménnyel olvastam Stendhal *Chroniques Italiennes*-jét. Másodszor, bizonyos lévén abban, hogy mint meghivott látogató térek hamarosan vissza ebbe a házba, nem akartam, hogy a házmester gyanakodó tekintettel nézzen majd reánk. (Mily kedves volt nekem ez a »reánk«, ő és én egybefoglalása!«)

Hazamentem. A »*Tout Paris*«-ban igen hamar a következő sorokat találtam: Monsieur Charles de Sées, pénzügyi tanácsos és felesége, született de Clairville, Rue du Cherche Midi 45. szám. A nevek tőzsgyökeres normandiai származásra vallottak.

A Sées-család ismeretsége nem lehetett nagyszámu, mert heteken át tartó kérdezősködés után sikerült csak felvilágositást kapni róluk.

Megtudtam, hogy előkelő vidéki társaságba járnak. Sok család él igy Párisban, meghuzódva a faubourg Saint Germain csendjében , életmódjuk nem különbözik az angouléme-i vagy bayeux-i vidéki urakétól. Korlátolt jövedelem, bizonyos józanság, beléjük nevelt tartózkodás, majdnem félénkség: ilyen okok miatt kerülik azt az előkelő párisi forgatagot, ahova születésüknél fogva tartoznak. Egyszer egy évben mégis megjelennek egy nagy bálon, amelyet a Grand Prix estéjén valamelyik grófi vagy hercegi unokanővér ad pompás palotájában. Az év egy részét a hajdani ezerholdból megmaradt kis birtokon töltik, a lehető legtakarékosabb beosztással. Párisban nem igen kötnek uj ismeretséget, uj emberekkel szemben bizalmatlanok, csendes kicsi körük meghittebb számukra, kevés vendéget fogadnak, pompa nélkül, nagyon egyszerüen és beszélgetésük inkább a vidéki hirekről szól, mint a párisi botránykrónikáról.

Nagy megelégedéssel hallgattam barátomat, akitől e részleteket megtudtam. Ugy éreztem, hogy de Sées asszony benső élete összhangban van az enyémmel, biztam abban, hogy szeretni fogom. Ez a nő nem felületes, nem is könnyelmü. Eddig nem ismerte a szerelmet, a szenvedély lesz életének a nagy jelenete. Szép lelkének minden ereje felpezsdül a nagy érzésre. Ha Párisban ritka is az ilyen tiszta kedélyü nő, a zárkózott vidéki dámák közt még meglelhető. Már férfi voltam, szembeszállhattam a legviharzóbb szenvedélyel is.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Minden külön értesítés helyett

Özv. Spitzer Sándorné Lengyel Matild, ugy a maga mint gyermekei és az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szivvel tudatja, hogy felejthetetlen jó férje, a legjobb apa, nagyapa és rokon

Spitzer Sándor

életének 65-ik évében hosszu, sulyos szenvedés után január 8-án elhunyt

Az elhunyt földi maradványait f. hó 10-én délután 2 órakor helyezzük örök nyugalomra a szuboticai zsidó temetőbe, a Vilsonova 58. szám alatti gyászházból.

Nyugodjék békében!

167

Mély megilletődéssel közöljük, hogy tisztviselőnk

Spitzer Sándor úr

f. hó 8-án hosszas betegség után elhunyt. Közel három évtizedig állott cégünk szolgálatában, aki mindig a munka embere volt, s becsületesség és tisztesség mintaképe volt a jó tisztviselőknek

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Szubotica, 1928. január 9.

Krausz Miksa Fiai
„Centrala Piva"

185

Dobó Jákóné szül. Lirsch Matild és **Irma** leánya, férjezett Kulinyi Józsefné, fájdalommal tudatják valamennyi hozzátartozójuk nevében is, hogy a legjobb, legönzetlenebb és legszeretőbb férj, apa, nagyapa, testvér, rokon és barát

Dobó Jákó

ny. államvasuti főfelügyelő

f. év január 9-én reggel fél 9 órakor hosszas és emberfeletti szenvedés után, 72 éves korában elhunyt.

Megboldogultunkat január hó 10-én délután 3 órakor temetjük a szuboticai zsidó temető halottasházából.

Szubotica, 1928. évi január 10-én.

184

Hirdetmény

A »Korso Bioskop« eddigi helyiségének a szuboticai Városi Takarékpénztár által leendő átvétele és átalakítása céljából végzendő munkálatokra ezennel nyilvános árlejtés iratik ki.

Érdeklődök az árlejtés feltételeit és a költségvetést a Városi Takarékpénztárnál minden délelőtt megtekinthetik.

Ajánlatok e hó 18-ig d. e. 10^{30} óráig nyujthatók be a Városi Takarékpénztárnak, hol is ugyanaznap 11 órakor az ajánlatokat bizottság fogja felbontani.

Szubotica, 1928. január 9.

A Városi Takarékpénztár Igazgatósága.

Topolya és Bajsa közelében

eladó 88 lánc prima szántóföld

gazdasági épületekkel, vetéssel. Megbizott **dr. Ozsvár Vilmos** ügyvéd, Čantavir, Bačka

174

---

2 évi hitel!

Minden rendszerü

Famegmunkálógép

(szijmeghajtásra és szij nélkül is)

Keretfürészek

WELKER-WERKE
J. WACHSTEIN,
WIEN X./1., Laxenburger Strasse 12.

1184

Díjtalan képviselőlátogatás

Opštinsko Poglavarstvo u Adi.

Broj 5848—1927.

Oglas

Opštinsko poglavarstvo na osnovu postojećeg rešenja opšt. predstavništva ovim raspisuje javnu usmenu dražbu radi nabavke kancelarijskog materijala za celu 1928. god. i to: 6000 tabaka koncept hartije, 6000 tabaka hartije za mašinu, 500 tabaka linirane hartije, 500 tabaka indigo hartije, 500 tabaka upijaće hartije, 300 tabaka pakovaće hartije, karbon »Kores« indigo 200 tabaka, pantlika za pisaću mašinu 36 koturića, tiskanice za adm. protokol sa 6500 brojeva, tiskanice za indeks adm. 300 tabaka, poštanska knjiga za otpremanje pošte od 200 strana u tvrdom uvezu, fasciklova običnih (uskih) 40 kom., fasciklova širokih 10 kom., koverata običnih sa natpisom 7000, a bez natpisa 2000 kom., većih koverata bez natpisa 100 kom., svedodžbi o proceni i vrednosti 800 kom., uverenja o uplaćenoj porezi 400 kom., priznanica o uplaćenim porezima 2000 kom., urudžbenih potvrda 3000 kom., negativan zapisnik ovrhe 2000 kom., plenidbenih i procenbenih zapisnika 3000 kom., iskaz o zaostatku poreze 500 kom.

Dražba će se obaviti u kneževoj sobi u opštini Adi, dana 24. januara 1928. god. pre podne u 10 sati a pod sledećim uslovima:

1. Dražba ide na manjak, a na dražbi može uzeti učešće samo onaj, koji ima zakonsko pravo.
2. Licitanti su dužni položiti vadium prilikom licitacije od vrednosti uzoraka 10%.
3. Uzorke licitanti donose od kojih će opština birati i svaki uzorak zasebno će se licitirati.
4. Primljena roba mora u potpunosti odgovarati uzorcima.
5. Isporuka robe najdalje do 26. februara 1928. god ima se obaviti. Za svaki zakašnjeni dan poduzimač plaća opštini odštetu 200 dinara.
6. Opština zadržava sebi pravo izbora između licitanata kojem će poveriti nabavku.
7. U slučaju spora nadležan je Kralj. Sreski Sud u Senti.

U Adi, 30. decembra 1927. god.

S. Djendić s. r. beležnik. *V. Lepojev* s. r. knez

Községi Előljáróság Stanišić.

Broj 5341—1927.

Pályázati hirdetmény

A községi képviselőtestület 1927. november 13-iki 74. sz. és 1927. november 19-iki 78. sz. határozata alapján a megüresedett községi tisztviselői és alkalmazotti állásokra az 1928. január 4-re kiirt pályázati határidő az uj határozat értelmében meghoszabbittatik olyképen, hogy azok, akik valamely megüresedett állást elnyerni óhajtják, kötelesek kellően felszerelt kérvényüket legkésőbb 1928 január 12-ig benyujtani és a kérvényben igazolni azt, hogy a kérvényező az állásra előirt iskolai és szakképzettséggel rendelkezik.

A következő javadalmazással egybekötött állásokra nyujtható be pályázat: 1 közigazgatási aljegyzői állásra. Az állással a következő javadalmazás jár: 1400 dinár törzsfizetés, 600 dinár lakbér, évi 9000 dinár személyi pótlék, napi 20 dinár drágasági pótlék és napi 5 dinár családi pótlék családtagonkint.

1 adóügyi aljegyzői állásra, ugyanazzal a javadalmazással, mint a közigazgatási aljegyzői állás.

1 földnyilvántartói állásra, ugyanazzal a javadalmazással, mint a közigazgatási aljegyzői állás.

1 irnoki állásra, 900 dinár törzsfizetéssel, 300 dinár lakbérrel, 7200 dinár személyi pótlékkal és 7600 dinár drágasági pótlékkal.

1 végrehajtói állásra, ugyanazzal a javadalmazással, mint az irnoki állás.

1 rendőrvezetői állásra havi 1000 dinár fizetéssel.

10 községi rendőri állásra havi 750 dinár fizetéssel és természetbeni ruházattal.

Előnyben részesülnek oly jelentkezők, akik szerb, magyar és német nyelvet birják.

Stanišić, 1928 január 4.

113 *Községi Előljáróság Stanišić.*

KÉRJEN CSAK **Fako.** HARISNYÁT

Komlódrót

horganyozott

Steyer gyártmány

Kapható

BARZEL

vaskereskedésben Szuboticán

Kérjen árajánlatot!

»DAMA«

FEHERNEMÜ-SZALON

TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl
valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, **ujévi ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, teritőket

---

REUMA

Köszönőlevél

„Radio Balsamika" laboratorium

Beograd

Kosovska 43

Néhány nappal ezelőtt kaptam meg az Ön reuma elleni gyógyszerét a RADIO BALSAMIKA-t. A kezemben érzett fájdalmak máris megszüntek. Mindig hálás leszek Önnek és ezt a kitünő gyógyszert mindenütt ajánlani fogom. Kérem, hogy küldjön nekem még 2 üvegecskével, hátha szükségem lesz rá. Tisztelettel

Kolašn, 1927. október 7.

ANDJELIJA P. LJEŠANJAK

A **Radio Balsamika** *gyógyszert készíti, árusítja és postai utánvéttel szállítja* **Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika" laboratoriuma** *Beograd, Kosovska 43. A gyógyszer minden jobb gyógyszertárban és drogériában is kapható* 12 5$_8$

HA

jól akar mulatni, siessen megrendelni azalább felsorolt könyveket

Anatole France: Nyársforgató Jakab meséi
Karinthy Frigyes: Két mosoly
Krudy Gyula: Nagy kópé
Voltaire: Vadember
Szép Ernő: Elalvó hattyu

Mind az öt könyv összesen **40 dinárba kerül**

Bácsmegyei Napló Könyvosztályánál

Vidékre 5 dinár portóköltség

Vukovics Gerő uri divatáruháza

Pullowerek, fehérnemük, divatnyakkendők és sálak a legfinomabb és legizlésesebb kivitelben. P. & C. Habig-kalapok és L. B. O. női- és férfiharisnyák egyedüli lerakata

Janin,

a lelkes könyvbarát irja:

„A könyvek vezetőink, legjobb barátaink és igen sokszor vigasztalóink, ha a sors keze reánk nehezül, vagy az élet zaját megunva, a magány négy fala közé menekülünk.“

Szaporitsuk tehát barátainkat és vigasztalóinkat, adjunk minél nagyobb számban helyet nekik otthonunkban. Válasszon az alább felsorolt irodalmi értékü könyvekből és siessen megrendelést tenni a

MINERVA R.T.

könyvosztályánál

Aragon:	A hét pupos tornya	30.—
Baffico:	A legyőzött férfi	24.—
Biró Lajos:	Házasság	32.—
Conan Doyle:	Köd országa	36.—
Grób Imre:	Hét év Szibériában..	80.—
Goethe:	Faust I—II.	80.—
Kellermann:	Schellenberg testvérek	40.—
Kessel:	A véres puszta	36.—
Lewis:	Babbit	48.—
Lewis:	Babbit	48.—
	— Mantrap	32.—
Lombart:	Éjjeli vallomás	28.—
Mathers:	A révész	30.—
Mauriac:	A szerelem sivatagja ..	30.—
Phillips Gordon:	Robbanópor	40.—
Schnitzler:	Álmok éjszakája	24.—
Wasserman:	Laudin és családja	40.—
Wells:	Anna Veronika.....	48.—
	— Kipps	56.—
	— William Clissold I—II.	120.—
	— Láthatatlan ember	40.—
	— Egyelőre	60.—
Berendné:	Lüktető talaj I—II.	140.—
Kipling:	Naulahka	40.—
Kassák Lajos:	Egy ember élete I—III.	135.—
Szimonides Lajos:	A világ vallásai	500.—
Lambrecht Kálmán:	Az ősember	400.—
	— Az ősember elődei	320.—
Tamás István:	Fekete majális ..	30.—
	— 5 világrész a Szajna partján ..	40.—
Szenteleki-Debreceni:	Bazsalikom	40.—
Dr. Kecskeméti Lipót:	A zsidók egyetemes története	350.—
Dr. Szatmáry Jenő:	Hippokrates sebészete	40.—
Szatmáry:	A detektiv munkája ..	60.—
	Gyakorlati gazdalexikon	480.—
Madsidg	Musafa hercegnő: Vágyak és szenvedések kelet fátyola alatt	50.—

Nagyobb vételnél részletfizetési kedvezményt adunk.

Vidéki megrendeléseknél a szállitás utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése mellett történik, portóköltség 5 dinár.

26
dinár
100 kg. fürészgyári hulladék
tüzifa
házhoz szállitva.
Ugyanez vagontételben **Din. 1750**

I-a bükk apritva	Din. 37·—
I-a kemény vegyes	„ 33·—
I-a poroszszalonszén	„ 80·—
I-a osztraui koksz	„ 85·—

házhoz szállitva 100 kg.-ként
Vujkovics J. és Társa

TÓKE
Épület-, butor- és portál-
asztalos
Palmotićeva ul. 20.
Tanonc felvétetik.

MALOMSZERELÉST
elhanyagolt malmok versenyképessé tételét, az összes e szakmába vágó minden munkálatokat u. m. smirglizést, öntést stb. vállalom, nagy tapasztalattal és gyakorlattal rendelkezem, több malmot a legjobb eredménnyel szereltem. Elismerő okmányaim igazolják szaktudásomat.
Munkakeresésoket kér
Oláh Pál malomfőszerelő
Novisad, Dunavi telep II. 5/b.

Legjobb
órajavító
műhely, legolcsóbb
bevásárlási forrás
THAU
óraspecialistánál
Stros majerova ulica (Hauptgasse)

Keresek
végr hajtással foglalkozó egyént, aki bíróilag megitélt követeléseimet behajtja. Ajánlatokat „Végrehajtó“ jeligére Schmolka hirdetőirodába Novisad kér. 171

Dió
Szilva
Szilvaiz
Mák
Sugár Manónál, Subotica
Telefon 47. 10481

Jól bevezetett
likör- és szeszárugyár
Bácska, Horvát-, Szavonország és Szerbia részére, lehetőleg azonnali belépésre elsőrangu
utazókat keres
Ajánlatok Schmolka hirdetőirodába, Novisad küldendők „Azonnal“ jeligére. 74

Minden ujdonságot elo vashat **havi 20 dinárért**
a modern kölcsönkönyvtárban
Kifogástalan állapotban antiquar könyvek féláron kaphatók
Antiquar könyvesbolt
Subotica, Pašićeva ul. 7.

BÖZENDORFER zongora, STEINVEY, FÖRSTER világmárkák, Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, Stingl, Lanberger Glosz, Pallik, Stiasznyi, L. Edmund, Hoffmann. Zongorák rendkivül nagy választékban kaphatók. Áraim Jugoszláviában legolcsóbbak és leghosszabb lejáratu részletre kaphatók. Kain hangszerkészitő, Subotica. Városháza. 10311

Széna
Prima minőségü, sósmentes, bálákban, vagon ételekben kapható és azonnal szállitható 13093
Zermann és Rausnitz
Subotica

Somborban
a Bácsmegyei Napló részére
hirdetéseket
Dr. Szántó Miklós
Apatini ut 46. vesz fol.
Telefonszám 341.

Most jelent meg
az első szerb-magyar antologia
Szenteleky Kornél
és **Debreceni József**
forditásában a
BAZSALIKOM

Andrić Ivo, Cajkanski Miloš, Dragnac Rade, Dučić Jovan, Djukić Anica, Humo Hamza, Ilić Vojislav, Milčetić Jakša, Krleža Gusztáv, Kovacsevics Bozsidar, Maksimović Desanka, Manojlović Todor, Marković Danica, Milošić Sibe, Mitrović Nenad, Mitrović Milorad, Pandurović Sima, Petrović Miloš, Petrović-Dis Vladislav, Petrović Vejko, Rajić Velimir, Rajić Milan, Santić Aleksa, Simić Dušan, Spiridonović-Savić Jela, Tartalja Gvido, Ćurčin Milan, Ujević Augusztin, Vasiljev Dušan és Vasiljević Zsarko válogatott költeményeinek irodalmi értékü magyar fordítása

A könyv ára 50·— Din.
Kapható
a Minerva r. t. könyvosztályánál, valamint az összes könyvkereskedésben

---

Dió
Szilva
Szilvaiz
Mák
Sugár Manónál, Subotica
Telefon 47. 10481

Szénát és szalmát

préselve bálákban, elsőrendü minőségben a legolcsóbban szállit

12740

Ehrenreich Dezső Sombor

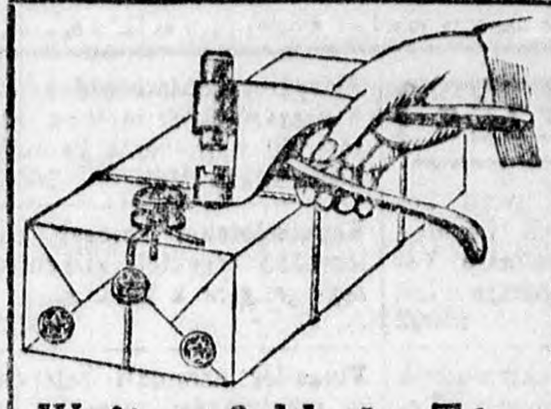

Malmok, gyárosok, kereskedők figyelmébe!
Zsákok, bálák, postacsomagok részére acélelemez plombák bármily kivánt dombornyomásu felirattal
Weitzenfeld és Társa cégnél
Subotica

Prima vetőbükköny
magyar uradalmi áru, szavatolt csiraképes, vagontételekben és kisebb mennyiségben is kapható. Felvilágositással szolgál
„Cereale“
malomipari és terménykereskedelmi r. t.
Zagreb, postafiók 67.
145

Malomtulajdonosok figyelmébe
A Trsteniki malomkőbánya vajdasági képviseletét átvettem. Raktáron tartok legjobb minőségü daráló- és kiőrlő köveket, 32-48 colig. Olcsó árajánlattal szolgálok. Kisebb komplett malomberendezést és 40-80 HP. félstabil gőzgépet vagy motort veszek. Ajánlatokat részletes leirással kérek.
Damuzić Iván, gépk., Subotica Sudarević vau 9
12842

1/4 vagy 1/2 millió dinár
ALLANDÓ BETÉTRE
telekkönyvi biztositást nyujt tekintélyes pénzintézet
Ajánlatokat **„Teljes biztositás“** jelige alatt „Reklam hirdetőiroda Novisad, Vilson tér 7. továbbit

---

Dr. Friedrich-féle
„PNEUMOKOL“

biztos eredménnyel alkalmazható a légcső hurutos megbetegedéseinél, megfázásnál, makacs köhögésnél, szamárköhögésnél, szanyolnáthánál és ennek veszélyes következményeinél, de főleg tuberkulotikus folyamatoknál. A készitmény nagyon kellemes izü, fokozza az étvágyat, erősiti a testet és annak régi erejét visszaadja. A „Pneumokol“-t a legkiválóbb és legjelesebb orvosok is melegen ajánlják. Kapható **minden gyógyszertárban, 1 üveg ára 37·50 din.** ahol nem lenne kapható, forduljon közvetlenül **Dr. Friedrich Pneumokol-laboratoriumhoz Brčko.** Postai szállitásnál legalább 3 üveg 112·50 din. utánvéttel. 11316

Világhirü valódi angol
„U. K.“ Tea
kapható kicsinyben és nagyban egyedüli elárusitó cégnél
Neményi i Drug
SUBOTICA. Telefon 69
12172

KORZO

Szerdán utoljára
Hires nőcsábító angol
CASSANOVA
szerelmi kalandjai
8 felvonásban.
Főszereplő:
JOHN BARRYMORE
Csütörtöktől
nagy kalandorfilm
Északi farkasok
Minden rész egyszerre

LIFKA

Szerdán utoljára
CORINNE GRIFFITH, HANS LARSON, Fr. BUSHMAN
gyönyörű szinjátéka
HERMELINES HÖLGY
JEAN GILBERT operettje
Csütörtöktől
a régóta várt attrakció:
BANKY VILMA—RONALD COLMAN
legújabb filmje
Elszabadult elemek

Előadások kezdete naponta mindkét mozban 4, 6 és fél 9 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeres számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbítunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Apraja-nagyja
örömet talál ebben az ajándékban:
ZEISS-IKON FÉNYKÉPEZŐGÉP 6/9
TELJES FOTO-FELSZERELÉSSEL
2 tekercs film, 20 lap cell. papir 1 üveg előhívó, 1 doboz fixier, 1 doboz aranyfürdő, 1 másoló keret, 2 tál, 1 filmhenger, 2 filmfogó, az egész díszes dobozban csak
400 Din. TENNER OPTIKUSNÁL SUBOTICA Korló 11

A LIFKA-MOZIBAN
jelenleg futó
NEM NŐSÜLÖK SOHA
című HARRY LIEDTKE-vigjáték azonos a
HEIRATSNEST
című MOSINGER filmmel

APOLLO, NOVISAD
Január 9, 10 és 11-én
Szép asszonynak kurizálok
a revük és fényes rendezés filmszenzációja 6 felv.
Végig mulattató!
Főszereplők:
ELLEN RICHTER
és
BRUNO KASTNER

VÁROSI MOZI
Hétfőn—kedden
Közóhajra
Csodadoktor
óriási sikert aratott vígjáték
Főszereplők:
Rátkai Márton, Vaszary Piri, Radó Sándor
A kék barlang titka
fantasztikus cow-boy-film 7 felvonásban
Főszereplő: PETE MORRISON

LEVELEZÉS

Leveleznék intelligens, komoly uriemberrel. Leveleket »Bizalom« jeligére Velika Kikinda főpostára kérek. 20099

Beogradi bankhivatalnok levelezne urileánnyal. Leveleket »Magyar« jeligére a kiadóba kérek. 20101

Az élet gyors elmulását melyik urileány hajlandó leveleivel feledtetni velem. Leveleket »Barna 28« jeligére a kiadóba kérek. 20068

HÁZASSÁG

Csinos özvegy férjhez menne 50 év körüli uriemberhez. Cim kiadóban. 20078

Nősülési szándékból zsidóleány ismeretségét keresem. Leveleket »Faszakmabeli« jeligére a kiadóba kérek. 20095

Mérnök, jó megjelenésü vagyonos urileány ismeretségét keresi házasság céljából. Ajánlatokat Ing. F. J. Morel, Ljubljana, Universa cimre kérek. 176

Külföldről hazatért, 28 éves keresztény földbirtokos fiatalember vagyok. Mivel az élet egyedül nem szép, feleséget keresek, ki jó háziasszony és egyben hü feleség is tudna lenni. Vagyonom megengedi, hogy szivem szerint válasszak. Teljes cimü leveleket, lehető leg fényképpel ellátva »Husvétkor esküvő« jeligére a kiadóba kérek. 13004

Nemzetközi házasságközvetitő iroda minden megbizásnak pontosan eleget tesz. »Ámor« házasságközvetitő iroda Temesvár, Románia, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

FOGLALKOZÁS

Engelbrecht Gyula és Király Etel női szabók műterme, Szubotica, Skopljanska 7. 20077

Szerb-horvát levelezőt napi 1—2 órai munkára keresek. Telefon 873. Szubotica 181

Kereskedősegéd a füszer- és rövidáruszakmából, — nyelvtudással, állást keres Posterestante Veprovac. 20097

Vaskereskedelmi üzletvezető állását változtatná. Leveleket »Üzletvezető« jelige alatt a kiadó továbbit 20102

Német evőeszköz- és beretvagyár veskereskedőknél jól bevezetett jutalékos utazót keres. Ajánlatokat: »Dortmund« jeligével a kiadó továbbit. 20094

Intelligens, 18 éves lány elmenne magános urhoz házvezetőnőnek. Dobay Rózsika Dragutinovo, poste restante. 20088

Mészáros-hentessegédet — hentesáru készitésében elsőrendü munkaerőt keresek. Beck Miksa Mol. 20086

Képviseleteket keresek különböző cégektől. »Ügynökség« jeligére a kiadóba. 20085

Vincellér azonnali belépésre alkalmazást keres. Cim Szekereshez, Tóth, Majšanski vinograd 98/c. Subotica 179

Szerbül tudó ügyes kiszolgálóleány kerestetik. Klopfer depoba. 180

Fiatal, egészséges nő szoptatósdadának ajánlkozik Cim: Koszta Novaković, Palić. 20082

Magyar, szerb, német levelező, gyorsiró ajánlkozik. Vuka Bella, Sombor, Rókus ucca 17. 20103

Vizsgázott gépész, aki az összes rendszerü gépekhez ért, a kompressor nélküli Diesel motorokhoz is, állást keres. Megkeresések »Gépész« jeligére Kardos hirdetővállalathoz, Novisad intézendők. 169

Tégla- és cserépipar összes ágazataiban jártas szakember keres kondiciót, mint gépész, kisebb telep teljes vezetését is vállalja. Jelige »Gépész 33« Ingatlanforgalmi iroda Vel. Becskerek. Svetosavska 17. 163

Szurokra, házimulatságokra s összejövetelekre zongorajátékos ajánlkozik. — Cimeket a kiadóba kér 168

15—20 női utazó, speciális női cikkek eladására nagy kereset mellett kerestetik. Bővebb felvilágositást nyujt »Express« közvetitőiroda, Novisad, Duna ucca 17. 172

Helyi ügynököket felveszek. S. Ad. Engl, Subotica Rudićeva ul. 3, gyümölcspiac. 108

Könyvelőt, ki a kereskedelmi téren kellő jártassággal bir, azonnali belépésre keresek Szerb, magyar, német nyelvtudás szükséges Cim a kiadóban. 126

Vaskereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 20067

Gyermektelen házaspár keres alkalmazást január 15-ére. A férj szobainas vagy irodaszolgának, felesége gazdasszonynak vagy szakácsnőnek. Cim a kiadóban. 20079

Cipészabászati eszköz, mellyel a mintaszabás pár óra alatt megtanulható, ára 130 dinár. Fejes István, Bač-Kula. Viszonteladókat keresek. 20081

Füszeressegéd, nőtlen, állást keres. Cim a kiadóban. 20075

Fogtechnikus, perfekt, azonnali belépésre állást keres. Hajnal Novisad, Darányi telep. 20074

VÉTEL-ELADÁS

Könnyü fiakkert, féderes egyfogatut keresek megvételre. Telefon 873. Szubotica. 182

Hintót, jókarban levőt veszek. Ár közlendő. Cim a kiadóban. 20098

Eladó 8 HP magánjáró-cséplőgarnitura. Molnár-malom Horgoš. 20093

Használt rőfösberendezést keresek megvételre. Kiss Sándor Bačko Petrovoselo. 20091

Eladó eredeti Deutz favágó gép. Bába Ferenc, Veliki Bečkerek, Etveševa 33. 20089

SLAVEKS-PAKRÁCI BÜKKHASÁB
TESLIĆI GŐZFŰRÉSZ TESLIĆI RETORTA FASZÉN
LUDWIG HUBERT I SIN
NOVISAD Postafiók 25
Cara Dušana 33 964

Eladnám 3500 korona értékü 20%-os bonnomat. Cim a kiadóban.

Komplett sörfejtőt keresek megvételre, parafás dugaszoló géppel és 38-40 nagyságu sörösüvegeket. Fekete Antal szódagyáros, Bačka-Topola. 160

Két darab antik ágy eladó. Hock asztalos Palić. Bővebbet Stein füszeresnél. 20090

Cukorkaüzlet Sentán, igen forgalmas helyen, teljes felszereléssel és raktárral együtt családi okok miatt rendkivül előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Értekezni lehet: Bergel Jakabbal Sentán, Karadjordjeva ul. 165

Eladó kávéház. Szuboticán jólmenő kávéház más vállalat miatt jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 158

Eladnám 3.500 kor. értékü 20% bonjaimat. Cim a kiadóban.

158 holdas elsőrendü, tizéves bérlet Novagradiškán bevetve, holt felszereléssel átadó. Évi bér három vagon buza. Átadás 60000 dinár. »Bömches« ügynökség, Bačka Topola. 172

Magánjáró, 10 HP, Marschall lokomobil minden elfogadható áron eladó. — Mendler András, Mali Idjoš Bačka. 131

Vaszek Lenkei-képeket és más szuboticai festők képeit. Ajánlatokat fényképpel és a nagyság megjelölésével a következő cimre kérem: Eugen Steiner, a berlini Salon für moderne Kunst igazgatója, jelenleg Beogradban, Palata Kontinental, Kosmajska ulica. 178

2 hold prima szőlő kis villával eladó Botka Vilmos Bačko-Gradište. 25

2 üveges kirakat és rövidáruberendezés sürgősen eladó. Ugyanott házlebontás miatt raktáron levő összes háztartási cikkek minden elfogadható árban kapható **Ehrenfreund**-nál Szubotica Rudič ul. 1. Gyümölcspiac. 9256

Gyári áron alul vásárol, ha ruháját Földes Samu ruhaáruházában, Gyümölcs piac, vásárolja. Férfi öltöny 500. Raglan 700. bőrkabát 850. gummiköpeny 225. gyermekruhák 225. fiu vagy leányköpeny 350. Női divatkabát 575 dinár. Vidékre utánvéttel, meg nem felelés esetén kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Tessék meggyőződni, ügyelen a cégre! 8424

Ebédlő, müértékü, komplett tiszta fekete, rövid zongora, 15 négyzetméteres, Ispahán perzsaszőnyeg és egyéb butorok eladók. Bővebb Novisad, Futoški put 143. 150

Kötőgépek eladók. Föglein János Stari Bečej. Csak személyesen tárgyalok. 20070

Esztergapad, jó karban, jutányosan eladó. Vadócz Károly Bačka Topola. 20072

Ezüstéremmel kitüntetett csiraképes magokat szállit Dudás Miska Mali Idjoš. 20076

Szivógáz stabil motort keres megvételre Csercsovics Pál, Bačka Topola. 20073

Megvételre keresek egy jó állapotban levő katonai önkéntesi uniformist. Josip Ausberger, Neboračka ulica Subotica. 20080

Elveszett pénztárca 3 drb járlatlevéllel. Megtaláló a pénzt megtarthatja, az iratokat küldje Ádám Gauder Bajmok, Deák Ferenc ucca 55. cimre. 134

KÜLÖNFÉLE

Somborban májusra kétszobás lakást keres mellékhelyiségekkel Biró borkereskedő. 20096

Szentán tiszta szobák olcsón kaphatók Földi József vendéglőjében, vasuthoz közel. 20092

Idol-krém betüket cserélnék. Josip Trauš Vinkovci. 20087

Kendertermelők figyelmébe! Morvay és May kenderexport Odžaci, Bácska. 20010

Légzési nehézség és nátha ellen PO-HO zsebinhalátor 40 dinár. Kozmetikai intézet, Stari Bečej. 20082

Butorozott szoba két ágygyal január 1-ére a gimnázium közelében kiadó esetleg egy-két diák részére, teljes ellátással is. Radio-Reklam Jugoslavija Subotica, Poštafiók 48. 12782

Jutalékkép kifizetjük az első 7 részletet állami értékpapirok részletfizetésre való eladásánál. Évenkint 8 huzás. Képviselőket keresünk az egész országra. Organizaciono Odelenje, Beograd, Zmaj od Noćaja 14. 161

Megnyilt a Vénusz női- és férfifodrászat a Lifka-mozi épületében. Ismerőseim és barátaim szives támogatását kérem. Tisztelettel Funk János. 179

Tisza folyó és vasuti állomás mentén levő városban, nagy buzatermő vidék, napi 2½ vagon kapacitásu modern berendezésü malom hajtóerővel együtt bérbeadó. Társulás is lehetséges. Cim a kiadóban. 177

Éjjeli üzletet keresek bérbe. Ajánlatokat »Éjjeli üzlet« cimre a kiadóba kérek 139

Háromszobás lakás kiadó. Veliki Bečkerek, Aranjeva ul. 16. 20071

Mosónőt, ki szépen dolgozik, keresek. Cim a kiadóban. 54

Bőrkereskedősegéd ki Stari Becsejen és környékén jól be van vezetve, ki szakmáját tökéletesen érti, küldje be ajánlatát: Aleks. Rosenfeld bőrkereskedőhöz, Szubotica. 41

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Elveszett, illetőleg ellopták Cantaviren tárcám fegyvertartási engedéllyel Mije Čatić nevre. Verušić Megtaláló adja le a rendőrségen. 31

Mindenkit érdekel **Szathmáry Róbert detektiv-főfelügyelő** szenzációsan érdekes könyve:

A detektiv munkája

A könyv első része a detektivmesterség lényegét, a vallatás technikáját és a nyomozási módokat tárgyalja, a második és harmadik részben tizenkilenc idegizgató esetet ismertet. A végig érdekfeszitő könyv művészi cimlapját **Szántó Lajos** suboticai festőművész rajzolta.

A könyv ára 60 dinár, kapható a BÁCSMEGYEI NAPLÓ könyvosztályában

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Szubotica